

Załącznik nr 1
do Sprawozdania z realizacji
Krajowego planu gospodarki odpadami 2022
za okres od dnia 1 stycznia 2020 r.
do dnia 31 grudnia 2022 r.

Stan realizacji zadań
wynikających z Kpgo 2022
przewidywanych do realizacji w latach 2020–2022

Zestawienie informacji na temat stanu realizacji zadań wynikających z Krajowego planu gospodarki odpadami 2022 (M. P. z 2022 r. poz. 1030) realizowanych w latach 2020–2022

Lp.	Nazwa działania	Organ/institucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
1.	Stosowanie Zielonych Zamówień Publicznych, uwzględniających np.: wymogi w zakresie minimalnej długości okresu użytkowania zakupionych produktów, możliwości ich naprawy, wymogu dostarczenia produktów wielokrotnego użytku.	Instytucje, urzędy	-	Rozdział 2.1, pkt. 2b)	W Ministerstwie Klimatu i Środowiska (MKiŚ) wymóg stosowania aspektów środowiskowych w zamówieniach publicznych wynika z Procedur udzielania zamówień publicznych w MKiŚ. Zgodnie z rejestrami danych prowadzonych zamówień, których wartość była równa lub wyższa niż 10 tys. zł, odsetek zielonych zamówień wyniósł odpowiednio: - w 2020 r. – 91,50 % - w 2021 r. – 93,29 % - w 2022 r. – 86,39 % - w 2023 r. – 93,23 %. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w prowadzonych w okresie trzech lat postępowaniach o zamówienie publiczne (2020–2022), według stanu na 31.12.2022 r., uwzględnił : 1. wymóg zastosowania materiałów lub substancji pochodzących z recyklingu oraz biodegradowalnych, przy zamówieniach na: - papier kserograficzny – przez wymóg dostarczenia papieru w 100 % powtórny przerób, do dwustronnego druku; - artykuły promocyjne – przez wymóg wykonania wybranych produktów lub ich części m.in. z papieru z recyklingu; - wydawnictwa poligraficzne oraz dostawę kalendarzy – przez wymóg wykonania części produktu z wykorzystaniem papieru ekologicznego, tj. pochodzącego z recyklingu bądź papieru z certyfikatem FSC lub Blue Angel (Niebieski Anioł) lub Ecolabel (Europejska Stokrotka) lub PEFC lub Nordic Ecolabel (Nordycki Łabędź) lub innego równoważnego (w zależności od rodzaju kalendarza) oraz opakowań z papieru z recyklingu; - usługi sprzątania/środki czyszczące - przez zakup płynów czyszczących zawierających składniki chemiczne nieszkodliwe dla środowiska i ulegające biodegradacji; płynów do mycia naczyń ulegających biodegradacji, nie zawierających fosforanów, tzw. ekologicznych worków na odpady - wykonanych z materiałów recyklingowych.

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					- w zamówieniach na usługi szkoleniowe lub obsługę konferencji – wymóg przygotowania notatników, list obecności czy też protokołów odbioru z papieru ekologicznego, tj. pochodzącego z recyklingu bądź z certyfikatem FSC lub Blue Angel (Niebieski Anioł) lub Ecolabel (Europejska Stokrotka) lub PEFC lub Nordic Ecolabel (Nordycki Łabędź) lub innego równoważnego. 2. włączanie do procedur zamówień publicznych kryteriów/wymogów, związanych z ochroną środowiska i zapobieganiem powstawaniu odpadów, przy zamówieniach na: a) roboty budowlane – przez: - wymóg wykorzystania materiałów i produktów przyjaznych środowisku; - wymóg dotyczący zarządzania powstałymi przy realizacji zamówienia odpadami, tj. zobowiązanie wykonawcy do unikania działań szkodliwych dla środowiska, w szczególności emisji zanieczyszczeń i hałasu, a także umieszczania powstałych w trakcie prac odpadów selektywnie i wywóz odpadów z obowiązującymi przepisami; b) artykuły promocyjne – przez: - wymóg zastosowania materiałów sprzyjających ograniczeniu powstawania odpadów, w szczególności biodegradowalnych, takich jak drewno, papier z recyklingu, biodegradowalny plastik, bambus, bawełna, przetworzone ziarna kukurydzy; c) sprzęt biurowy (komputery, monitory, urządzenia wielofunkcyjne, drukarki), przez : - wymóg dotyczący oszczędności w zakresie zużycia energii elektrycznej, tj. wymóg spełnienia standardów Energy Star, wymóg druku dwustronnego oraz tzw. druku ekonomicznego - tryb eko (również oszczędność tonera) oraz druk dwóch zmniejszonych stron na jednym arkuszu (oszczędność papieru oraz energii), wymóg możliwości polepszenia parametrów (efektywności urządzenia); - wymóg dotyczący niskiego poziomu hałasu; - wymóg w zakresie zmniejszenia ilości powstających odpadów przez wymagany standardowo druk dwustronny czy też ekonomiczny, d) dostawę samochodów osobowych elektrycznych, hybrydowych, a także spalinowych o niskiej emisji CO₂ oraz hałasu;

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					e) materiały eksploatacyjne do drukarek – zobowiązanie wykonawcy do odbioru zużytych materiałów eksploatacyjnych oraz zagospodarowanie ich w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami prawa; f) usługi cateringowe – wymóg dotyczący ograniczenia ilości odpadów – potrawy przygotowywane z produktów sezonowych, dodatki w czasie przerw kawowych serwowane w opakowaniach zbiorczych, woda w szklanych opakowaniach zwrotnych, dania serwowane w naczyniach ceramicznych wielokrotnego użytku wraz z metalowymi sztućcami, obrusy wielorazowego użytku. g) artykuły biurowe, m.in. przez wymóg – dostarczenia ekologicznych korektorów w płynie, tj. na bazie wody, h) meble biurowe – kryteria dotyczące oferowania produktów lub jego elementów posiadających oznakowanie europejskiego znaku ekologicznego Ecolabel lub innego znaku z oznaczeniem EKO lub innego znaku/ dokumentu potwierdzającego, że produkt, lub co najmniej jeden z jego elementów jest przyjazny dla środowiska. Ministerstwo Infrastruktury kieruje się kryteriami zawartymi w ustawie – Prawo zamówień publicznych z dnia 11 września 2019 r. (PZP) (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320). Postępowania na najem długoterminowy i zakup samochodów, zakup sprzętu teleinformatycznego i papieru przeprowadzane są przez Centrum Obsługi Administracji Rządowej – COAR na podstawie zawartych umów według zapisu § 7 zarządzenia nr 249 Prezesa Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 2020 r. w sprawie wskazania centralnego zamawiającego dla jednostek administracji rządowej oraz wskazania jednostek administracji rządowej zobowiązanych do nabywania zamówień od centralnego zamawiającego (M.P. z 2024 r. poz. 913). Ponadto, dla zmniejszenia zużycia papieru, Ministerstwo Infrastruktury podjęło działania mające na celu zminimalizowanie obiegu dokumentacji w formie papierowej, między innymi przez wprowadzenie elektronicznego obiegu dokumentów dotyczących spisu przekazanego mienia pracownikom Ministerstwa w systemie EiK oraz elektronicznego obiegu faktur umożliwiającego przekazywanie faktur i opisów merytorycznych do realizacji finansowej w formie elektronicznej. W zamówieniach publicznych realizowanych w Komendzie Głównej Policji stosowano Zielone Zamówienia Publiczne m.in. przez:

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					- stosowanie dodatkowo punktowanych przy ocenie złożonych ofert, kryteriów dotyczących możliwości przedłużenia przez wykonawcę okresu gwarancji na dany wyrób np. elementów umundurowania, sprzętu kwatermistrzowskiego, co w efekcie może przyczynić się do wydłużenia cyklu życia produktu, powodując zmniejszenie ilości odpadów, - uwzględnianie aspektów środowiskowych np. przy zakupie maszyn i urządzeń (długi termin użytkowania, wydłużone terminy gwarancji, rękojmi), przy zakupie środków i materiałów do utrzymania czystości (dodatkowe kryteria oceny ofert takie jak ekologiczne rozwiązania, technologie tj. skład środków, rodzaj opakowania), - zobowiązanie (w toku prowadzonych postępowań) wykonawców w umowach inwestycyjnych do wykorzystywania materiałów ekologicznych, o przedłużonej gwarancji i zmniejszających zużycie energii. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego w realizowanych zamówieniach publicznych zastosowało Zielone Zamówienia publiczne przez: - wprowadzenie i stosowanie w zapisach OPZ pozacenowych kryteriów oceny ofert, w tym kryterium dot. wskazania terminu gwarancji (określenie liczby punktów w zależności od oferowanej długości terminu gwarancji); - realizację zakupu papieru ksero posiadającego certyfikat FSC; - określenie wymagań w zakresie stosowania naczyń wielokrotnego użytku przy realizacji zleceń na usługi cateringowe; - utrzymywanie określonego parytetu liczby pojazdów z napędem elektrycznym w ogólnej liczbie użytkowanych pojazdów samochodowych; - ograniczenie zakupu wody w opakowaniach plastikowych na rzecz opakowań szklanych i wykorzystywanie opakowań o większych gabarytach; - rozmieszczenie na wszystkich kondygnacjach użytkowanych budynków pojemników umożliwiających segregowanie odpadów, w tym pojemników na zużyte baterie. Zgodnie z wewnętrznymi wytycznymi obowiązującymi w Głównym Urzędzie Statystycznym (GUS) już na etapie przygotowywania planu zamówień, komórki organizacyjne GUS zobowiązane są do przeanalizowania i wskazania, które z zamówień i zakupów mogą być przeprowadzone z zastosowaniem m. in. aspektów środowiskowych. Informacje o możliwości zastosowania ww. klauzul są ponownie weryfikowane w toku

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					przygotowywania dokumentacji zamówieniowej, w tym zwłaszcza OPZ i specyfikacji warunków zamówienia. Na etapie przygotowywania konkretnego postępowania o udzielenie zamówienia dokonywana jest zatem pogłębiona analiza możliwości uwzględnienia m. in. aspektów środowiskowych, przy czym uwzględnia się te aspekty w tych zamówieniach, w których pogłębiona analiza wskazała taką możliwość. W GUS aspekty środowiskowe w zakresie zamówień publicznych odnosiły się przede wszystkim do stosowania proekologicznych kryteriów oceny ofert (sformułowane kryteria oraz przygotowywanie OPZ np. na sprzęt wykorzystywany w jednostce z uwzględnieniem zielonych kryteriów, np. wybieranie sprzętu energooszczędnego i pozbawionego niebezpiecznych substancji, zakup przyjaznych środowisku produktów i sprzętów do sprzątania i utrzymywania porządku). Zamówienia w GUS zawierały aspekty środowiskowe w OPZ, kryteriach oceny ofert lub w postanowieniach umowy: - Roboty budowlane - wymogi stawiane przy ich realizacji: - wymogi dotyczące zagospodarowania odpadów budowlanych zgodnie z obowiązującą ustawą o gospodarce odpadami; - wymóg recyklingu odpadów stalowych i metalowych; - wymóg dotyczący recyklingu stolarki okiennej zdemontowanej w trakcie termomodernizacji budynku; - wymóg wykonywania dokumentacji projektowej i powykonawczej z papieru posiadającego certyfikaty ekologiczne; - przy zakupie urządzeń stawianie wymogów energooszczędności i minimalizacji wprowadzania czynników obciążających środowisko, zastosowanie materiałów eksploatacyjnych posiadających certyfikaty i świadectwa dopuszczenia do stosowania w budownictwie; - wprowadzanie wymogów ochrony środowiska na etapie planowania, projektowania i tworzenia wniosków i opisów zamówień o roboty budowlane; - wprowadzanie rozwiązań technicznych umożliwiających produkcję ciepła i energii ze źródeł odnawialnych; - wymóg transportu materiałów i dostaw w godzinach poza „szczytem komunikacyjnym” dotyczy wszystkich dostaw do GUS. - Sprzątanie budynku GUS – premiuje się zastosowanie środków czystości do czyszczenia powierzchni twardych unijnego oznakowania ekologicznego Ecolabel,

Lp.	Nazwa działania	Organ/institucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					przyznanego zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 66/2010 z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie oznakowania ekologicznego UE (Dz. Urz. L 27 z 30.1.2010, str. 1) lub oznakowania równoważnego. W przypadku braku oznakowania środków czystości unijnym oznakowaniem ekologicznym Ecolabel lub oznakowaniem równoważnym Wykonawca zobowiązany jest do przedłożenia innych środków dowodowych takich, jak np. dokumentacja techniczna producenta/karta produktu wystawiona przez producenta lub zaświadczenie podmiotu uprawnionego do kontroli jakości – potwierdzających, że stosowane środki czystości nie zawierają substancji szkodliwych ponad wartości graniczne wskazane w kryterium oceny ofert. Zamawiający w ramach kryterium środowiskowego wymaga, aby wykonawca stosował wyłącznie ekologiczne środki do czyszczenia powierzchni twardych. 3. Pielęgnacja terenów zielonych – zgodnie z OPZ GUS dopuszcza wykonanie przedmiotu zamówienia przy użyciu narzędzi elektrycznych lub spalinowych, ale przyznaje punkty w zależności od deklaracji wykonawcy w zakresie wykonania przedmiotu zamówienia przy użyciu tylko i wyłącznie urządzeń akumulatorowych lub ręcznych. 4. Wywóz odpadów komunalnych – GUS przyznaje dodatkowe punkty w przypadku, jeżeli Wykonawca posiada skuteczny certyfikowany system zarządzania środowiskiem, zgodny z międzynarodowym standardem ISO 14001 lub europejskim systemem ek zarzadzania i audytu EMAS lub inny równoważny certyfikowany system zarządzania środowiskiem. Powyższe oznacza, że Zamawiający premiuje sposób realizacji zamówienia, postępowania z odpadami, który zgodny jest ze światowymi i europejskimi standardami. Certyfikaty (ich posiadanie) odnoszą się do przedmiotu zamówienia, który dotyczy ochrony środowiska i z tego powodu pozytywnie postrzegany będzie przez Zamawiającego podmiot, który wprowadził w prowadzonym przez siebie przedsiębiorstwie system zarządzania środowiskowego. Posiadanie takich certyfikatów może gwarantować bowiem lepszy efekt ekologiczny, niż efekt Wykonawcy, który takiego certyfikatu nie posiada. W niżej wymienionych zamówieniach stawiano wymóg zastosowania materiałów naturalnych lub pochodzących z recyklingu: - dostawa kopert wykonanych z białego lub brązowego papieru ekologicznego spełniającego warunki certyfikatu FSC Recycled lub FSC „100 %” lub FSC Mix lub innego równoważnego certyfikatu, tj. dokumentu wystawionego przez organizację niezależną od Wykonawcy, upoważnioną do wystawienia dokumentu w kraju

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					pochodzenia surowca i potwierdzającego takie same warunki, jak określone w wymienionym certyfikacie FSC; - sprzęt biurowy (urządzenia wielofunkcyjne, komputery) – zakup laptopów – wymóg dłuższej gwarancji sprzętu oraz świadczenia usług serwisowych w ramach kryterium oceny ofert jako element przedłużający okres trwałości produktów; - dostawa tuszy i tonerów oraz materiałów eksploatacyjnych - w ramach klauzuli środowiskowej w trakcie realizacji Umowy oraz w okresie gwarancji Wykonawca zobowiązuje się do bezpłatnego odbioru (w tym transportu) i recyklingu lub utylizacji wszystkich zużytych Towarów zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa; - usługi cateringowe – wymóg stosowania przy realizacji usługi naczyń i sztućców wielorazowego użytku oraz wymóg dostarczania wody i soków w opakowaniach szklanych. W roku 2020 Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej (MFiPR) prowadziło 85 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na podstawie ustawy PZP, z czego 16 zawierało aspekty środowiskowe w OPZ lub kryteria jakościowe oceny ofert zawierające klauzule środowiskowe, co stanowi 18,82 % postępowań. Przykładowe aspekty środowiskowe: - dostawy towarów poza godzinami szczytu; - w przypadku usług cateringowych przy organizacji spotkań stosowano wymóg zapewnienia zastawy wielorazowej oraz napojów podawanych w szklanych butelkach/dzbankach; - w przypadku wytwarzania dokumentacji podczas realizacji zamówienia stosowano wymóg, aby wytwarzać ją w postaci elektronicznej (stosowanie tzw. zasady paperless). W 2020 r. złożono w MFiPR 1263 wnioski zakupowe nie podlegające ustawie PZP, w tym 2 zakupy zawierały klauzule środowiskowe, co stanowi 0,16 % wszystkich wniosków zakupowych. Przykładowe klauzule środowiskowe: przy zakupie sprzętu AGD – zastosowano wymóg odpowiedniego stopnia energochłonności: dla chłodziarek klasa A+ i AA++ oraz dla zmywarek klasa A++. W 2021 r. MFiPR prowadziło 79 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na podstawie ustawy Prawo Zamówień Publicznych, z czego 27 zawierało aspekty środowiskowe w OPZ lub kryteria jakościowe oceny ofert zawierające klauzule środowiskowe, co stanowi 34,18 % postępowań.

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					Przykładowe aspekty środowiskowe: - dostawy towarów poza godzinami szczytu; - w przypadku usług cateringowych przy organizacji spotkań stosowano wymóg zapewnienia zastawy wielorazowej oraz napojów podawanych w szklanych butelkach/dzbankach; - w przypadku wytwarzania dokumentacji podczas realizacji zamówienia stosowano wymóg, aby wytwarzać ją w postaci elektronicznej (stosowanie tzw. zasady paperless); - przy dostawie mebli zastosowano wymóg, aby producent krzesła konferencyjnego posiadał certyfikat PN-EN ISO 14001:2015-09 (systemy zarządzania środowiskowego); - zastosowano etykietę ekolabel oraz worków na odpady biodegradowalnych przy usłudze sprzątania. W 2021 r. złożono w MFiPR 1128 wniosków zakupowych nie podlegających ustawie PZP, w tym 23 zakupy zawierały klauzule środowiskowe, co stanowi 2,04 % wniosków zakupowych. Przykładowe klauzule środowiskowe: - dostawy towarów poza godzinami szczytu; - w przypadku usług cateringowych przy organizacji spotkań stosowano wymóg zapewnienia zastawy wielorazowej oraz napojów podawanych w szklanych butelkach/dzbankach; - w przypadku wytwarzania dokumentacji podczas realizacji zamówienia stosowano wymóg, aby wytwarzać ją w postaci elektronicznej (stosowanie tzw. zasady paperless); - w zakresie przygotowania szkoleń on-line wprowadzono wymóg, aby materiały dla uczestników i ankietę oceniającą były w wersji elektronicznej; - podczas organizacji spotkania w hotelu postawiono Wykonawcy wymóg segregacji odpadów oraz obowiązku zapewnienia recyklingu opakowań produktów, które zostały zużyte podczas spotkania oraz stosowanie żarówek energooszczędnych w czasie wydarzenia; - w przypadku dostawy dekoracji kwiatowych wymagano realizacji zleceń z odległości nie większej niż 5 km od siedziby Zamawiającego, co przyczynia się do ograniczenia emisji CO2 i spalin.

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					W 2022 r. MFiPR prowadziło 104 postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na podstawie ustawy PZP, z czego 29 zawierało aspekty środowiskowe w OPZ lub kryteria jakościowe oceny ofert zawierające klauzule środowiskowe, co stanowi 27,88 % postępowań. Przykładowe aspekty środowiskowe: - w przypadku wytwarzania dokumentacji podczas realizacji zamówienia stosowano wymóg, aby wytwarzać ją w postaci elektronicznej (stosowanie tzw. zasady paperless); - przy zakupie urządzeń drukujących jak również elementów infrastruktury SAN wymagano zgodności z dyrektywą RoHS Unii Europejskiej o eliminacji substancji niebezpiecznych; - w przypadku wynajmu samochodów postawiono wymóg aby miały silniki hybrydowe w celu ograniczenia zanieczyszczeń (spalin) oraz emisji hałasu; - w przypadku organizacji spotkań wymagano, aby zastosować oświetlenie dekoracyjne w czasie spotkania o niskiej klasie energetycznej co najmniej A++; - transport elementów niezbędnych/wyposażenia na konferencję poza godzinami szczytu; - w przypadku usług cateringowych przy organizacji spotkań stosowano wymóg zapewnienia zastawy wielorazowej oraz napojów podawanych w szklanych butelkach/dzbankach; - zapewniono transport pojazdem z napędem elektrycznym i/lub hybrydowym w czasie wizyty studyjnej. W 2022 r. złożono w MFiPR 1316 wnioski zakupowe nie podlegające ustawie PZP, w tym 43 zakupy zawierały klauzule środowiskowe, co stanowi 3,27 % wniosków zakupowych. Przykładowe klauzule środowiskowe: - w przypadku usług cateringowych przy organizacji spotkań lub warsztatów stosowano wymóg zapewnienia zastawy wielorazowej oraz napojów podawanych w szklanych butelkach/dzbankach; - w przypadku szkoleń wprowadzono wymóg, aby lista obecności oraz dyplomy ukończenia były wykonane z papieru z recylingu; w zakupie na pielęgnację zieleni wymagano zastosowania oprysków prewencyjnych przy użyciu naturalnych komponentów;

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					- w przypadku zapewnienia obsługi logistycznej szkolenia wymagano eliminacji plastiku (m.in. zastawa wielorazowa), zakupu produktów od regionalnych dostawców oraz produktów chemicznych z ECOcertyfikatem. W ramach wdrażania rozwiązań powiązanych z Zielonymi Zamówieniami Publicznymi w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej: - w przypadku zamówień dotyczących realizacji badań ewaluacyjnych oraz sporządzenia ekspertyz w miarę możliwości rezygnowano z przekazywania dokumentów w postaci papierowej na rzecz dokumentów elektronicznych; - w przypadku sprzętu, w tym sprzętu komputerowego, zakup każdorazowo był dokonywany z uwzględnieniem produktów charakteryzujących się niskim zużyciem energii, w tym m.in. posiadających procedury oszczędzania energii, zapewniających mechanizm plug&play producenta sprzętu; - w przypadku urządzeń sieciowych postawiono wymóg wymiennych modułów wentylatorów, w celu ich ewentualnej naprawy; - w przypadku centralnego wydruku postawiono wymóg dostarczenia urządzeń z automatycznym drukiem dwustronnym, posiadających certyfikat CE i zgodnych z dyrektywą ROHS; - w przypadku usług cateringowych w OPZ wskazano obowiązek serwowania wody w butelkach szklanych lub w dzbankach szklanych, soków w opakowaniach zbiorczych (np. dzbankach szklanych), dodatków do napojów ciepłych podawanych w opakowaniach zbiorczych; wskazano również wymóg serwowania wszystkich posiłków z wykorzystaniem naczyń i sztućców wielokrotnego użycia oraz dodatkowo nałożono na wykonawcę wymóg usuwania i zagospodarowania odpadów; - w przypadku zamówienia na wykonanie kalendarzy, stanowiących materiał informacyjno-promocyjny, postawiono wymóg wykonania ich z papieru recyklingowego; - w umowie na utrzymanie w stałej sprawności technicznej systemu sygnalizacji pożaru, przewidziano wymóg przeprowadzenia naprawy elementów systemu oraz utylizacji zużytych jej części nienadających się do naprawy; - w ramach umowy na świadczenie usług z zakresu deratyzacji i dezynfekcji nałożono na wykonawcę obowiązek zastosowania bezzapachowych środków nieszkodliwych dla

Lp.	Nazwa działania	Organ/institucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					ludzi i dopuszczonych do stosowania w budynkach mieszkalnych wpisanych do Wykazu Produktów Biobójczych w zakresie przeprowadzanych zabiegów deratyzacji; - w przypadku różnego rodzaju dostaw, ich realizacja (w miarę możliwości) odbywa się poza godzinami porannego i popołudniowego szczytu. Ministerstwo Finansów stosuje zielone zamówienia publiczne, np. poprzez określenie norm w kryteriach oceny ofert w zakresie zarządzania wpływem na środowisko, jak również przez wymagane cechy, czy poprzez zapewnienie wydłużonych gwarancji dla nabywanych dóbr. Skutkiem realizowanych przez Ministerstwo Finansów działań jest zakup produktów z wydłużoną gwarancją, szczegółowymi wymaganiami zapewniającymi naprawę, stawianie wymogów technicznych, zapewniających dłuższe wykorzystywanie. Co do zasady nie są kupowane produkty jednorazowe. Zadanie realizowało 11 wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (WFOŚiGW). Działania wdrażające w tym zakresie obejmowały wprowadzenie kryteriów zrównoważonych zamówień publicznych do regulacji wewnętrznych i uwzględnianie ich w postępowaniach publicznych w ramach ustawy PZP. Jako przykłady realizowanych działań można wymienić: - stosowanie wymogu zapobiegania powstawaniu odpadów plastikowych przy zamówieniach publicznych dotyczących usług cateringowych i gastronomicznych, - wykorzystywanie wiedzy i doświadczenia osób merytorycznych, zaangażowanych w przygotowanie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego; - edukację osób odpowiedzialnych za przygotowanie i prowadzenie postępowania, a także nadzorujących realizację zamówienia; - analizowanie możliwości zastosowania kryteriów środowiskowych przy sporządzaniu OPZ i kryteriów wyboru wykonawcy; - usługi sprzątania – wymóg stosowania przez wykonawcę środków czystości i środków higienicznych odpowiedniej jakości; - stosowanie przy zakupie materiałów reklamowych, biurowych wymogu materiałów pochodzących z recyklingu;

Lp.	Nazwa działania	Organ/institucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					- stosowanie przy zakupie samochodów osobowych oraz sprzętu komputerowego m.in. wymogu dłuższych okresów gwarancji - jako kryteria oceny ofert oraz wymogu świadczenia usług serwisowych – jako elementy wydłużające okres trwałości produktu, WFOŚiGW w Lublinie, Białymstoku, Kielcach, Zielonej Górze, Olsztynie nie realizowały Zielonych Zamówień Publicznych. Zgodnie z informacjami z Urzędu Zamówień Publicznych (UZP) w 2020 r. 363 zamawiających udzieliło 1403 zamówień publicznych uwzględniających aspekty środowiskowe o łącznej wartości 12 060 136 306,71 zł (bez podatku od towarów i usług). Zebrane przez UZP dane nie uwzględniają przypadków zastosowania przez zamawiających aspektów środowiskowych w opisie przedmiotu zamówienia (OPZ), poza przypadkami wskazania w ramach OPZ określonej etykiety środowiskowej (na podstawie art. 30a ustawy PZP) oraz ustanowienia środowiskowych wymagań związanych z realizacją zamówienia (na podstawie art. 29 ust. 4 ustawy PZP). Mogło to przekładać się na mniejszą liczbę zidentyfikowanych zielonych zamówień publicznych. W 2021 r. 613 zamawiających udzieliło 1938 zamówień publicznych uwzględniających aspekty środowiskowe o łącznej wartości 7 529 457 088,11 zł (bez podatku od towarów i usług). W porównaniu z rokiem 2020 oznacza to wzrost liczby zamówień zielonych o 535 zamówień przy jednoczesnym wzroście liczby zamawiających udzielających takich zamówień (z 363 zamawiających w roku 2020 do 613 w roku 2021). Spadkowi uległa natomiast wartość zielonych zamówień udzielonych w 2021 r. Porównując oba lata referencyjne, wartość zielonych zamówień zmniejszyła się o 4 530 679 218,6 zł (bez podatku od towarów i usług). Udział zielonych w ogólnej liczbie udzielonych w 2021 r. zamówień publicznych wyniósł 1 %, podczas gdy ich wartość stanowiła 4 % łącznej wartości udzielonych zamówień publicznych. W 2022 r. 609 zamawiających udzieliło 3322 zamówień publicznych uwzględniających aspekty środowiskowe o łącznej wartości 17 172 330 387,65 zł (bez podatku od towarów i usług). W porównaniu z rokiem 2021, oznacza to wzrost liczby zamówień zielonych o 1384 zamówień przy jednoczesnym wzroście ich wartości o 9 642 873 299,54 zł (bez podatku od towarów i usług). Nieznacznemu spadkowi, bo o 4 podmioty, uległa natomiast liczba zamawiających, którzy udzielili zielonych zamówień w 2022 r. Udział zielonych w ogólnej liczbie udzielonych w 2022 r. zamówień publicznych wyniósł 2 % podczas gdy ich wartość stanowiła 6 % łącznej wartości udzielonych zamówień publicznych.

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
2.	Prowadzenie kontroli likwidacji trzech mogilników na terenie województw: dolnośląskiego, opolskiego i podlaskiego.	Główny Inspektor Ochrony Środowiska, wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska, administracja publiczna na terenie właściwych województw	do końca 2017 r.	Tab. 44. poz. 3	Na terenie województwa opolskiego zinwentaryzowano jeden mogilnik wymagający likwidacji. Na terenie województwa dolnośląskiego znajduje się mogilnik, który wymaga likwidacji. Znajduje się on w miejscowości Stary Julianów w gminie Walim. W 2014 r. wójt gminy Walim wydał decyzję w sprawie nakazu rozbiórki i rekultywacji terenu. Mogilnik na terenie województwa podlaskiego został zlikwidowany w 2018 r.
3.	Przeprowadzenie kontroli terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych w celu oceny realizacji zadania ujętego w Krajowym planie gospodarki odpadami 2010 „Rekultywacja terenów zanieczyszczonych i zdegradowanych składowaniem niebezpiecznych odpadów przemysłowych” przewidywanego do wykonania w latach 2009 – 2010.	Główny Inspektor Ochrony Środowiska, wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska	do końca 2030 r.	Tab. 44 poz. 4	W okresie sprawozdawczym nie były przeprowadzane cykle kontrolne.
4.	Prowadzenie kontroli: - organizacji odzysku, podmiotów zbierających oraz instalacji do przetwarzania ZSEE, - instalacji do przetwarzania zużytych baterii i zużytych akumulatorów,	Inspekcja Ochrony Środowiska, Policja (PG), Urzędy Kontroli Skarbowej*	do końca 2030 r.	Tab. 44 poz.7	Wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska w 2020 r. przeprowadzili łącznie 125 kontroli zakładów przetwarzania. W wyniku działań kontrolnych stwierdzono 55 przypadków naruszeń przepisów ochrony środowiska. W 2020 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska skontrolowali 152 przedsiębiorców objętych przepisami ustawy o zużytym i elektronicznym (poza zakładami przetwarzania zużytego i elektronicznego), w tym: – 122 zbierających zużyty sprzęt, – 2 organizacje odzysku sprzętu elektrycznego i elektronicznego,

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
	- punktów zbierania pojazdów, stacji demontażu pojazdów, - podmiotów wytwarzających odpady medyczne oraz spalarni odpadów medycznych i weterynaryjnych.				– 34 wprowadzających sprzęt, – 1 dystrybutora sprzętu, – 1 prowadzącego punkt serwisowy, – 1 przedsiębiorcę podejrzanego o nielegalny demontaż zużytego sprzętu. Stwierdzono 68 przypadków naruszeń przepisów ochrony środowiska. W 2020 r. wymierzono kary pieniężne w związku z nieprzestrzeganiem przepisów o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym na łączną kwotę 221 tys. zł. W 2020 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili 57 kontroli podmiotów wpisanych do rejestru BDO prowadzonego przez marszałków województw, w ramach których skontrolowali: 36 podmiotów wprowadzające baterie lub akumulatory i 21 zakładów przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów. Naruszenia wykryto podczas 34 % przeprowadzonych kontroli (19). W 2020 r. wykryto 2 przypadki naruszeń, w wyniku których mogło nastąpić zagrożenie lub zanieczyszczenie środowiska. Pozostałe nieprawidłowości dotyczyły naruszeń formalnych bez istotnego wpływu na środowisko, m.in.: nieskładania lub nieterminowego składania sprawozdań, nieprowadzenia lub nierzetelnego prowadzenia ewidencji, niezawarcia pisemnej umowy z prowadzącym zakład. przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów, braku wpisu lub posiadania niekompletnego wpisu w rejestrze BDO, nie umieszczania przez wprowadzających baterie i akumulatory numeru rejestrowego na dokumentach związanych z obrotem bateriami i akumulatorami. Wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili w 2020 r. 20 kontroli punktów zbierania pojazdów. W 11 kontrolach wojewódzcy inspektorzy wykryli naruszenia, w tym w przypadku 3 kontroli w wyniku popełnionych naruszeń mogło nastąpić zagrożenie lub zanieczyszczenie środowiska (brak uregulowanego stanu formalno-prawnego w zakresie gospodarki wodnościekowej). W 2020 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili 190 kontroli stacji demontażu pojazdów. W przypadku 110 kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W przypadku 80 kontroli stacji demontażu wykryto naruszenia. W zakresie tych ostatnich naruszeń stwierdzono 9 przypadków niespełniania minimalnych wymagań dla stacji demontażu, m.in.: – prowadzenie określonych czynności poza wyznaczonymi sektorami (4 przypadki), – brak lub nieoznakowanie pojemników na odpady (2 przypadki), – brak sorbentów (1 przypadek),

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					– niekompletne ogrodzenie terenu stacji (1 przypadek), – brak zachowanego pola manewrowego w sektorze przyjmowania pojazdów (1 przypadek). Wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska w 2021 r. przeprowadzili łącznie 130 kontroli zakładów przetwarzania. W wyniku działań kontrolnych stwierdzono 65 przypadków naruszeń przepisów ochrony środowiska. Stwierdzono 2 przypadki, w których przyjęty do przetwarzania sprzęt nie był zabezpieczony przed oddziaływaniem czynników atmosferycznych. W pierwszym przypadku stwierdzono prowadzenie działalności bez wymaganego zezwolenia (brak pozwolenia wodno-prawnego oraz brak wymaganej decyzji lub zgłoszenia określającego warunki korzystania ze środowiska), drugi z kontrolowanych zakładów nie posiadał wymaganych urządzeń lub instalacji chroniących środowisko (separatora cieczy z odstojnikiem i odolejacza oraz separatora substancji ropopochodnych z osadnikiem). W 2021 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska skontrolowali 89 przedsiębiorców objętych przepisami ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (poza zakładami przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego), w tym: – 44 zbierających zużyty sprzęt, – 37 wprowadzających sprzęt, – 3 dystrybutorów sprzętu, – 2 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie recyklingu, – 1 prowadzącego punkt serwisowy, – 1 osobę fizyczną podejrzaną o nielegalny demontaż zużytego sprzętu, – 1 przedsiębiorcę wprowadzającego i dystrybuującego sprzęt. Stwierdzono 40 przypadków naruszeń przepisów ochrony środowiska, w tym: – 30 (80 %) naruszeń formalnych bez istotnego wpływu na środowisko, – 10 (20 %) naruszeń, w wyniku których może lub nastąpiło zagrożenie lub zanieczyszczenie środowiska. Dotyczyły one w większości demontażu lub przetwarzania zużytego sprzętu poza zakładami przetwarzania, w tym magazynowania odpadów zużytego sprzętu niezgodnie z obowiązującymi przepisami – 3 przypadki oraz prowadzenia działalności bez uregulowanego stanu formalno-prawnego w zakresie zbierania odpadów – 3 przypadki. Ponadto, podczas przeprowadzonych kontroli stwierdzono 2 przypadki zbierania

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					niekompletnego zużytego sprzętu przez nieuprawnione podmioty i 2 przypadki magazynowania odpadów niezgodnie z obowiązującymi przepisami. W 2021 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili 71 kontroli podmiotów wpisanych do rejestru-BDO prowadzonego przez marszałków województw, w ramach których skontrolowali: 50 podmiotów wprowadzających baterie lub akumulatory i 21 zakładów przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów. Naruszenia wykryto podczas 32 % przeprowadzonych kontroli (23), z których tylko 1 przypadek to naruszenie, w wyniku którego mogło nastąpić zagrożenie lub zanieczyszczenie środowiska dotyczące magazynowania baterii bez zabezpieczenia przed oddziaływaniem czynników atmosferycznych. Pozostałe nieprawidłowości dotyczyły naruszeń formalnych bez istotnego wpływu na środowisko, m.in.: nieskładania lub nieterminowego składania do marszałków województw sprawozdań, nierzetelnego prowadzenia ewidencji, nie zawarcia pisemnej umowy z prowadzącym zakład przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów, czy nieprowadzenia publicznych kampanii edukacyjnych. Wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili w 2021 r. 7 kontroli punktów zbierania pojazdów. W 4 kontrolach wojewódzcy inspektorzy wykryli naruszenia formalne bez istotnego wpływu na środowisko. W 2021 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili 254 kontrole stacji demontażu pojazdów. W przypadku 126 kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W przypadku 128 kontroli stacji demontażu wykryto naruszenia, w tym: – w 100 przypadkach (78 %) były to naruszenia, w wyniku których nie nastąpiło zagrożenie lub zanieczyszczenie środowiska, – w 28 przypadkach (22 %) były to naruszenia, w wyniku których mogło nastąpić lub nastąpiło zagrożenie lub zanieczyszczenie środowiska. W zakresie tych ostatnich naruszeń stwierdzono w przypadku 28 stacji demontażu niespełnianie minimalnych wymagań dla stacji demontażu, m.in.: – prowadzenie określonych czynności poza wyznaczonymi sektorami (20 przypadków), – brak lub nieoznakowanie pojemników na odpady (13 przypadków), – nieszczelna powierzchnia w sektorach (3 przypadki), – brak urządzeń gaśniczych (3 przypadki), – brak sorbentów (2 przypadki).

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					W przypadku 1 stacji demontażu marszałek województwa cofnął bez odszkodowania zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie przetwarzania i zbierania odpadów w związku z prowadzaniem stacji demontażu za wystawianie zaświadczeń o demontażu bez faktycznego przyjęcia pojazdów do stacji. Wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska w 2022 r. przeprowadzili łącznie 139 kontroli zakładów przetwarzania ZSEE. W wyniku działań kontrolnych stwierdzono 71 przypadków naruszeń przepisów ochrony środowiska, w tym: – 63 (89 %) naruszeń formalnych bez istotnego wpływu na środowisko; – 8 (11 %) naruszeń, w wyniku których może lub nastąpiło zagrożenie lub zanieczyszczenie środowiska. Stwierdzono 7 przypadków prowadzenia działalności bez wymaganego zezwolenia na zbieranie odpadów zużytego sprzętu, a także odnotowano 1 przypadek prowadzenia demontażu zużytego sprzętu poza zakładem przetwarzania. W 2022 r. r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska skontrolowali 88 przedsiębiorców objętych przepisami ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (poza zakładami przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego), w tym: – 39 zbierających zużyty sprzęt, – 38 wprowadzających sprzęt, – 2 dystrybutorów sprzętu, – 1 przedsiębiorcę prowadzącego działalność w zakresie recyklingu, – 2 prowadzących punkt serwisowy, – 4 producentów, – 1 osobę fizyczną podejrzaną o nielegalny demontaż zużytego sprzętu, – 1 organizację odzysku. Stwierdzono 45 przypadków naruszeń przepisów ochrony środowiska, w tym: – 41 (91 %) naruszeń formalnych bez istotnego wpływu na środowisko; – 4 (9 %) naruszenia, w wyniku których może lub nastąpiło zagrożenie lub zanieczyszczenie środowiska. Dotyczyły one w większości zbierania niekompletnego zużytego sprzętu przez nieuprawnione podmioty – 3 przypadki oraz 1 przypadek nielegalnego demontażu. W 2022 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili 89 kontroli podmiotów wpisanych do rejestru BDO prowadzonego przez marszałków województw, w

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					ramach których skontrolowali: 71 podmiotów wprowadzających baterie lub akumulatory i 18 zakładów przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów. Naruszenia wykryto podczas 21 % przeprowadzonych kontroli (19), z których tylko 2 przypadki to naruszenia, w wyniku których mogło nastąpić zagrożenie lub zanieczyszczenie środowiska dotyczące magazynowania baterii bez zabezpieczenia przed oddziaływaniem czynników atmosferycznych. Pozostałe nieprawidłowości dotyczyły naruszeń formalnych bez istotnego wpływu na środowisko, m.in.: nieskładania lub nieterminowego składania do marszałków województw sprawozdań, nierzetelnego prowadzenia ewidencji, niezawarcia pisemnej umowy z prowadzącym zakład przetwarzania zużytych baterii lub zużytych akumulatorów, czy nieprzeprowadzenia publicznych kampanii edukacyjnych. Wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili w 2022 r. 12 kontroli punktów zbierania pojazdów. W 7 kontrolach wojewódzcy inspektorzy wykryli naruszenia formalne bez istotnego wpływu na środowisko. W 1 przypadku stwierdzono naruszenia, w wyniku których może nastąpić lub nastąpiło zagrożenie lub zanieczyszczenie środowiska – brak zezwolenia na zbieranie odpadów w zakresie jednego kodu odpadu oraz brak wymaganego pozwolenia wodnoprawnego. W 2022 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili 200 kontroli stacji demontażu pojazdów. W przypadku 112 kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. W przypadku 88 kontroli stacji demontażu wykryto naruszenia, w tym: – w 69 przypadkach (78 %) były to naruszenia, w wyniku których nie nastąpiło zagrożenie lub zanieczyszczenie środowiska, – w 19 przypadkach (22 %) były to naruszenia, w wyniku których mogło nastąpić lub nastąpiło zagrożenie lub zanieczyszczenie środowiska. W zakresie tych ostatnich naruszeń stwierdzono w przypadku 18 stacji demontażu niespełnianie minimalnych wymagań dla stacji demontażu, m.in.: – brak lub nieoznakowanie pojemników na odpady (13 przypadków), – prowadzenie określonych czynności poza wyznaczonymi sektorami (11 przypadków), – brak sorbentów (2 przypadki), – brak urządzeń gaśniczych (1 przypadek), – brak separatora substancji ropopochodnych i systemu odprowadzania ścieków przemysłowych (1 przypadek),

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					– brak urządzenia do usuwania czynnika chłodniczego z układu klimatyzacyjnego, bądź zlecenia tej operacji wyspecjalizowanej firmie (1 przypadek), – brak zadaszenia w sektorze magazynowania przedmiotów wyposażenia i części nadających się do ponownego użycia (1 przypadek). W 2021 r. w kraju były zarejestrowane 3 523 podmioty gospodarujące odpadami medycznymi i weterynaryjnymi. Wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili łącznie 206 kontroli podmiotów gospodarujących odpadami medycznymi i weterynaryjnymi, w tym 116 kontroli planowych i 90 kontroli pozaplanowych. Naruszenia stwierdzono w trakcie 82 kontroli. W 2022 r. w kraju były zarejestrowane 3 703 podmioty gospodarujące odpadami medycznymi i weterynaryjnymi. Wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili łącznie 162 kontrole podmiotów gospodarujących odpadami medycznymi i weterynaryjnymi, w tym 50 kontroli planowych i 112 kontroli pozaplanowych. Naruszenia stwierdzono w trakcie 23 kontroli. Policja wykonując ustawowe zadanie zwalczania przestępczości gospodarczej, realizuje szereg działań mających na celu zapobieżenie zagrożeniom związanym z nielegalnym składowaniem, magazynowaniem, transportem i unieszkodliwianiem odpadów. W ramach szeroko zakrojonych działań prowadzona jest bieżąca współpraca z organami administracji rządowej i samorządowej w obszarze gospodarki odpadami, jak również z innymi instytucjami zajmującymi się zwalczaniem zagrożeń związanych z nieprawidłową gospodarką odpadami. W ramach realizacji zadań wynikających z Krajowego planu gospodarki odpadami 2022, w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2022 r. zgodnie z art. 14 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r. poz. 145, z późn. zm.), Policja w ramach swoich ustawowych zadań wykonywała czynności operacyjno-rozpoznawcze i dochodzeniowo-śledcze w celu rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw z obszaru środowiska naturalnego, w tym ukierunkowane na zwalczanie przestępczości związanej z nielegalnym składowaniem, magazynowaniem, transportowaniem i przetwarzaniem odpadów. Nie podejmowano natomiast samodzielnie czynności kontrolnych z uwagi na brak ustawowego upoważnienia do prowadzenia takich czynności przez Policję. W ramach wykonywania ustawowych zadań, policjanci z wydziałów do walki z przestępczością gospodarczą komend wojewódzkich Policji, Komendy Stołecznej Policji, na bieżąco współpracowali z właściwymi Inspektorami Ochrony Środowiska, uczestnicząc w

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					kontrolach podmiotów gospodarczych podejmowanych z inicjatywy Wojewódzkich Inspektorów Ochrony Środowiska. W przypadku potwierdzenia przez Inspektorów Ochrony Środowiska faktu popełnienia przestępstwa, funkcjonariusze Policji zlecali lub bezpośrednio koordynowali czynności na miejscu zdarzenia. Policja nie gromadzi danych statystycznych na temat ilości przeprowadzonych kontroli przez wymienione podmioty. Czynności kontrolne realizowane były do konkretnych, indywidualnych postępowań lub inicjowane przez Wojewódzkich Inspektorów Ochrony Środowiska w ramach wzajemnej współpracy. W 2021 r. intensyfikacja działań Policji w zwalczaniu przestępstw naruszających dobro chronione środowiska naturalnego została ujęta w zadaniach priorytetowych Komendanta Głównego Policji na lata 2021–2025, w ramach priorytetu dotyczącego optymalizacji działań Policji w zakresie zwalczania kluczowych rodzajów przestępczości, w tym cyberprzestępczości. W związku z podejmowanymi przez Policję działaniami w zakresie ujawniania nielegalnego transgranicznego przemieszczania odpadów, w wydziałach do walki z przestępczością gospodarczą komend wojewódzkich Policji, Komedy Stołecznej Policji funkcjonowali koordynatorzy, których zadaniem była bieżąca współpraca z koordynatorami innych służb (tj. Inspekcji Ochrony Środowiska, Krajowej Administracji Skarbowej, Inspektorami Inspekcji Transportu Drogowego) oraz administracją samorządową i rządową na szczeblu wojewódzkim. Niezależnie od powyższego wskazać również należy na inicjatywy podejmowane przez Policję i ukierunkowane na zwalczanie przestępczości z przedmiotowego obszaru. Jednym z głównych projektów odnoszących się do tych zagadnień było zawarcie w dniu 31 sierpnia 2021 r. porozumienia pomiędzy Komendantem Głównym Policji a Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska w sprawie współdziałania w zakresie przeciwdziałania i wykrywania przestępstw i wykroczeń przeciwko środowisku. Ponadto w 2021 r. opracowano poradnik dla funkcjonariuszy Policji w sprawie prowadzenia czynności procesowych w przypadku ujawnienia nielegalnego składowania odpadów, w tym odpadów niebezpiecznych oraz niezgodnego z przepisami transportu odpadów. Dokument ten został udostępniony oraz rozpowszechniony w jednostkach organizacyjnych Policji. Intencją stworzenia poradnika było przedstawienie dobrych praktyk i zasad postępowania dla funkcjonariuszy Policji w przedmiotowym obszarze, a także stanowiło wstęp do rozwoju taktyki zwalczania przestępczości w obszarze gospodarowania odpadami.

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					Policja prowadzi bieżącą współpracę z Departamentem Zwalczania Przestępczości Środowiskowej Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w zakresie podniesienia skuteczności zwalczania przestępczości środowiskowej, przez m.in. wymianę informacji i doświadczeń z obszaru nielegalnej gospodarki odpadami, w ramach której uczestniczyła w działaniach pn. „Stop nielegalnym odpadom 2020” oraz „Nielegalne odpady 2021”. Powyższe przedsięwzięcia ukierunkowane były na wyeliminowanie przypadków nielegalnego transportu, porzucania odpadów, jak również zacieśnienie współpracy służb w zwalczaniu przestępczości przeciwko środowisku. W 2022 r. uruchomiona została platforma on-line administrowana przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska dedykowana koordynatorom poszczególnych służb z zakresu przestępczości środowiskowej. Głównym założeniem platformy jest wymiana dobrych praktyk między zaangażowanymi organami oraz udostępniania m.in. aktualnych przepisów, danych koordynatorów, materiałów szkoleniowych. Policja w 2022 r. wsparła również kampanię edukacyjną „Droga do czystego środowiska” realizowaną przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Dodatkowo w ramach powyższej współpracy w latach 2019-2022 z inicjatywy Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska został zorganizowany cykl szkoleń z zakresu międzynarodowego przemieszczania odpadów dla służb krajowych i prokuratury, w tym dla funkcjonariuszy Policji zajmujących się problematyką związaną z nielegalnym gospodarowaniem odpadami. W 2022 r. Policja pozyskała dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na zakup specjalistycznego sprzętu (2 skanery fazowe 3D, 5 bezzałogowych statków powietrznych, 10 lornetek termowizyjnych), przeznaczonego do zwalczania przestępczości środowiskowej, co zwiększy efektywność podejmowanych przez funkcjonariuszy Policji czynności służbowych również w zakresie zwalczania przestępczości odpadowej. W ramach prowadzonej współpracy międzynarodowej w zakresie przeciwdziałania przestępczości środowiskowej, Policja angażuje się w operacje międzynarodowe dotyczące zwalczania przestępstw w zakresie nielegalnej gospodarki odpadami organizowanych przez: • INTERPOL (30 Day at Sea – nielegalny handel odpadami z wykorzystaniem portów morskich), • EUROPOL (Retrovirus – nielegalny handel odpadami medycznymi), • WCO – Światową Organizację Celną (Demeter – nielegalny handel odpadami i f-gazami).

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					W okresie od 1.01.2020 r. do 31.12.2022 r. u podmiotów, które w swoim zgłoszeniu rejestracyjnym Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) wykazały branżę przeważającą – recykling: a) urzędy skarbowe przeprowadziły łącznie 330 kontroli podatkowych; w związku z przeprowadzonymi kontrolami podatkowymi stwierdzono uszczuplenia na kwotę 62 702 429 złotych (dane pobrano na dzień 26.04.2024r., z hurtowni SPR (w hurtowni SPR - gromadzi się dane z deklaracji dla podatku od towarów i usług (VAT) oraz podatku od czynności cywilno-prawnych (PCC)) oraz systemu ZISAR (Zintegrowany System Zarządzania Ryzykiem) moduł Kontrola podatkowa); b) urzędy celno-skarbowe przeprowadziły 55 kontroli celno-skarbowych zgodnie z kryteriami przyjętymi dla kontroli podatkowych – ustalenia 2/2 na kwotę 58 124 390 złotych (dane pobrano na dzień 26.04.2024 r., z programu Ewidencja kontroli celno-skarbowych – Karta2).
5.	Prowadzenie kontroli obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych	Inspekcja Ochrony Środowiska, marszałkowie województw, Państwowa Straż Pożarna	do końca 2030 r.	Tab. 44 poz. 9	W 2020 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili 14 kontroli obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (w tym 6 kontroli planowych i 8 kontrole pozaplanowe). Naruszenia zostały stwierdzone w trakcie 5 kontroli. W 2021 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili 13 kontroli obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (w tym 10 kontroli planowych i 3 kontrole pozaplanowe). Naruszenia zostały stwierdzone w trakcie 6 kontroli. W 2022 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili 14 kontroli obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych (w tym 9 kontroli planowych i 5 kontroli pozaplanowych). Naruszenia zostały stwierdzone w trakcie 5 kontroli. Organy Państwowej Straży Pożarnej przeprowadziły 14 kontroli obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych których mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2336). Zbiornik odpadów pochodzących z rud miedzi „Żelazny Most”, usytuowany w miejscowości Rudna ul. Polkowska 52, stanowiący obiekt unieszkodliwiania odpadów wydobywczych kategorii A, podlega corocznym planowanym czynnościom kontrolno-rozpoznawczym organów Państwowej Straży Pożarnej z uwagi na uznanie go za zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, o którym mowa w art. 248 ust.

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54, z późn. zm.).
6.	Aktualizacja spisu zamkniętych obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych oraz opuszczonych obiektów unieszkodliwiania odpadów wydobywczych.	Główny Inspektor Ochrony Środowiska, wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska	do końca 2030 r.	Tab. 44 poz. 10	Aktualny spis (na dzień 19 września 2023 r.) znajduje się w Biuletynie Informacji Publicznej GIOŚ.
7.	Prowadzenie kontroli przestrzegania przepisów o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.	Główny Inspektor Ochrony Środowiska, wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska	do końca 2030 r.	Tab. 44 poz. 11	W latach 2020–2022 r. Inspekcja Ochrony Środowiska realizowała swoje ustawowe zadania, do których należy m.in. prowadzenie kontroli podmiotów w zakresie realizacji obowiązków wynikających z przepisów ochrony środowiska oraz sporządzanie raportów i informacji na temat ich wyników. Przeprowadzone w 2020–2022 r. kontrole dotyczyły m.in. stosowania przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. z 2024 r., poz. 927 i 1911), w zakresie realizacji obowiązków przez wprowadzających produkty w opakowaniach, podmioty przetwarzające odpady opakowaniowe i organizacje odzysku odpadów opakowaniowych. Wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska po stwierdzeniu naruszeń wymagań ochrony środowiska oraz na podstawie ustaleń kontroli wymierzili: 7 kar pieniężnych (w 2020 r.), 11 kar pieniężnych (w 2021 r.), 20 kar pieniężnych (w 2022 r.), wydanych w drodze decyzji administracyjnej za działania niezgodne z przepisami ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.
8.	Prowadzenie kontroli w zakresie zagospodarowania osadów ściekowych.	Główny Inspektor Ochrony Środowiska, wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska	do końca 2030 r.	Tab. 44 poz. 12	W 2020 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili 42 kontrole podmiotów przyjmujących komunalne osady ściekowe do rolniczego wykorzystania oraz 57 kontroli podmiotów przetwarzających komunalne osady ściekowe w procesach innych niż rolnicze wykorzystanie. W 2021 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili 706 kontroli podmiotów wytwarzających komunalne osady oraz 103 kontrole podmiotów przyjmujących komunalne osady ściekowe do rolniczego wykorzystania. W 2022 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili 166 kontroli podmiotów przyjmujących komunalne osady ściekowe do rolniczego wykorzystania oraz

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					56 kontroli podmiotów przetwarzających komunalne osady ściekowe w procesach innych niż rolnicze wykorzystanie.
9.	Prowadzenie kontroli podmiotów zaangażowanych w gospodarowanie odpadami komunalnymi.	wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska	do końca 2030 r.	Tab. 44 poz. 13	W 2020 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili kontrole instalacji komunalnych, tj. 126 kontroli instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (MBP) oraz 109 kontroli instalacji do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych. Podczas 68 kontroli MBP (ok. 54 % przypadków) stwierdzono naruszenia przepisów ochrony środowiska, w tym w 50 przypadkach zostały one sklasyfikowane jako naruszenia formalne bez istotnego wpływu na środowisko, natomiast w 18 przypadkach jako naruszenia mogące spowodować zagrożenie lub zanieczyszczenie środowiska. Podczas 71 kontroli instalacji do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych (ok. 65 % przypadków) stwierdzono naruszenia przepisów ochrony środowiska, w tym w 54 przypadkach zostały one sklasyfikowane jako naruszenia formalne bez istotnego wpływu na środowisko, a w 17 przypadkach jako naruszenia mogące spowodować zagrożenie lub zanieczyszczenie środowiska. W 2021 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili 112 kontroli MBP oraz 110 kontroli instalacji do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych. Podczas 53 kontroli MBP (ok. 47 % przypadków) stwierdzono naruszenia przepisów ochrony środowiska. W 2022 r. Wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili 114 kontroli MBP oraz 189 39 kontroli instalacji do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych. Podczas 53 kontroli MBP (46 % przypadków) stwierdzono naruszenia przepisów ochrony środowiska, w tym: • 40 (75 %) naruszeń sklasyfikowanych jako naruszenia formalne bez istotnego wpływu na środowisko, • 13 (25 %) naruszeń sklasyfikowanych jako naruszenia mogące spowodować zagrożenie lub zanieczyszczenie środowiska.

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					Podczas 66 kontroli instalacji do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych (35 % przypadków) stwierdzono naruszenia przepisów ochrony środowiska.
10.	Przeprowadzenie ponownych kontroli zakładów, w których występują urządzenia o zawartości oleju zawierającego PCB powyżej 5 dm3 oraz o stężeniu PCB powyżej 50 ppm	Główny Inspektor Ochrony Środowiska, wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska	-	Str. 112, podrozdział 5.3.2, pkt 3)	Kontrole wpisane do Planów kontroli WIOŚ i realizowane corocznie. W przypadku gdy dojdzie do ujawnienia użytkowania urządzeń zawierających PCB, zgodnie z Wytycznymi GIOŚ, wojewódzki inspektor ochrony środowiska ma obowiązek niezwłocznie poinformować Głównego Inspektora o każdym ujawnionym przypadku.
11.	Zwiększenie nadzoru nad wytwórcami olejów odpadowych, w szczególności w zakresie selektywnego zbierania tych odpadów oraz przekazywanie ich do zagospodarowania podmiotom do takiego działania uprawnionym	Główny Inspektor Ochrony Środowiska, wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska	-	Str. 110 podrozdział 5.2.1., pkt 4)	Kontrole wpisane do Planów kontroli WIOŚ i realizowane corocznie. Działalność w zakresie wytwarzania olejów odpadowych prowadzona była przez 4 257 (w 2020 r.), 5 582 (w 2021 r.) oraz 6 838 (w 2022 r.) podmiotów. W 2020 r. zaplanowano 170 kontroli wytwórców olejów odpadowych. Łącznie przeprowadzono 318 kontroli, w tym 165 planowych oraz 153 pozaplanowe. W 55 % kontroli (174) stwierdzono naruszenia wymagań ochrony środowiska, z czego ponad 1/3 kontroli wykazała naruszenia bez istotnego wpływu na środowisko. W toku 53 kontroli stwierdzono natomiast naruszenia mogące spowodować zagrożenie lub zanieczyszczenie środowiska. W 2021 r. zaplanowano 264 kontrole wytwórców olejów odpadowych. Łącznie przeprowadzono 416 kontroli, w tym 245 planowych oraz 171 pozaplanowych. W przypadku 251 (60 %) kontroli stwierdzono naruszenia wymagań ochrony środowiska. W 2022 r. zaplanowano 303 kontrole wytwórców olejów odpadowych. Łącznie przeprowadzono 477 kontroli, w tym 293 planowe oraz 184 pozaplanowe. W przypadku 291 (61 %) kontroli stwierdzono naruszenia wymagań ochrony środowiska.
12.	Monitoring prawidłowego postępowania z olejami odpadowymi, w pierwszej kolejności odzysk przez regenerację, a jeśli jest niemożliwy ze względu na stopień zanieczyszczenia	Główny Inspektor Ochrony Środowiska, wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska	-	Str. 110 podrozdział 5.2.1., pkt 5)	Kontrole wpisane do Planów kontroli WIOŚ i realizowane corocznie. W 2020 r. działalność w zakresie zbierania olejów odpadowych prowadzona była przez 303 podmioty. W 2020 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili 67 kontroli podmiotów zbierających oleje odpadowe, w tym 20 kontroli planowych oraz 47 pozaplanowych. Ponad 1/3 kontroli (23) wykazała naruszenia wymagań ochrony środowiska.

Lp.	Nazwa działania	Organ/institucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
	poddanie olejów odpadowych innym procesom odzysku				Działalność w zakresie regeneracji olejów odpadowych prowadzona była przez 13 podmiotów. W 2020 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili 12 kontrole podmiotów prowadzących regenerację olejów odpadowych, w tym 3 kontrole planowe i 9 pozaplanowych. Prawie połowa przeprowadzonych kontroli (5) wykazała naruszenia wymagań ochrony środowiska. Działalność w zakresie zbierania olejów odpadowych prowadzona była w 2021 r. przez 324 podmioty. W 2021 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili 80 kontrole podmiotów zbierających oleje odpadowe, w tym 24 kontrole planowe oraz 56 kontroli pozaplanowych. Działalność w zakresie regeneracji olejów odpadowych prowadzona była przez 17 podmiotów. W 2021 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili 6 kontrole podmiotów prowadzących regenerację olejów odpadowych, w tym 3 kontrole planowe i 3 pozaplanowe. Jedynie 1 kontrola wykazała naruszenia wymagań ochrony środowiska Działalność w zakresie zbierania olejów odpadowych prowadzona była w 2022 r. przez 320 podmiotów. W 2022 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili 38 kontrole podmiotów zbierających oleje odpadowe, w tym 10 kontroli planowych oraz 28 kontroli pozaplanowych Działalność w zakresie regeneracji olejów odpadowych prowadzona była przez 17 podmiotów. W 2022 r. wojewódzcy inspektorzy ochrony środowiska przeprowadzili 10 kontrole podmiotów prowadzących regenerację olejów odpadowych, w tym 6 kontroli planowych i 4 pozaplanowe. Większość kontroli (7 kontroli) wykazała naruszenia wymagań ochrony środowiska.
13.	Kontynuowanie działań w zakresie monitoringu odpadów w środowisku morskim w	-	-	Str. 114 podrozdział 5.4.5. pkt 1) oraz pkt 4)	W 2022 r. GIOŚ opublikował raport: Ocena stanu środowiska wód morskich na podstawie danych monitoringowych w 2021 roku na tle dziesięciolecia 2011–2020: https://rds.m.gios.gov.pl/images/Pliki/Oceny%20roczne/8_OCENA_STANU_2021_NA_TLE_2011-2020.pdf

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
	ramach Programu monitoringu wód morskich ¹⁾				
14.	Działania na rzecz współpracy w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów (ZPO) pomiędzy interesariuszami: MŚ, organizacje zrzeszające przemysł, konsumentów, jednostki samorządu terytorialnego.	NFOŚiGW/Minister Środowiska/Minister Rozwoju	wdrożenie od 2016 r.	Tab. 44 poz. 14	Od 2016 r. rozszerzono ofertę programową NFOŚiGW o możliwość dofinansowania zadań polegających na wsparciu infrastruktury technicznej procesów logistycznych związanych z pozyskaniem, magazynowaniem i dystrybucją niesprzedanych lub niespożytych artykułów żywnościowych. w ramach programu „Racjonalna gospodarka Odpadami” część 1) Selektywne zbieranie i zapobieganie powstawania odpadów. Zarządzeniem z dnia 23 listopada 2020 r. został powołany przez Ministra Klimatu i Środowiska Zespół doradczy do spraw systemowych rozwiązań w zakresie gospodarki odpadami, w ramach którego podejmowano współpracę z przedstawicielami branży jak i jednostek samorządu terytorialnego. Celem działań Zespołu jest poprawa sytuacji oraz wypracowanie kierunków działań dla sektora gospodarki odpadami oraz dostosowania krajowych rozwiązań do przepisów Unii Europejskiej. Zespół składa się z ekspertów realizujących zadania z zakresu gospodarki odpadami na poziomie rządowym, samorządowym, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej oraz naukowej. Ponadto zarządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 21 września 2022 r. w sprawie Zespołu doradczego do spraw Gospodarki o Obiegu Zamkniętym (Dz. Urz. MKiŚ poz. 50) powołano Zespół doradczy do spraw gospodarki o obiegu zamkniętym. Zadaniem Zespołu jest m.in. opiniowanie oraz proponowanie systemowych rozwiązań w zakresie gospodarki o obiegu zamkniętym w perspektywie krótko- i długoterminowej w zakresie kompetencji Ministra, a także wymiana wiedzy o wszelkich zdarzeniach mogących mieć istotny wpływ na prowadzenie przez Ministra polityki związanej z transformacją w kierunku gospodarki cyrkularnej.
15.	Koordinacja i wsparcie realizacji prac naukowo-badawczych w zakresie gospodarki odpadami oraz projektów badawczych i demonstracyjnych w dziedzinie technologii ZPO	Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego /Narodowe Centrum Badań i Rozwoju	2016–2030 r.	Tab. 44 poz. 15	- NCBR w grudniu 2020 r. wszczęło realizację przedsięwzięcia „Innowacyjna biogazownia”, którego celem jest opracowanie technologii uniwersalnej biogazowni produkującej bezodorowo nawozy organiczne oraz biometan o jakości gazu ziemnego z szerokiego strumienia odpadów i pozostałości z rolnictwa i sektora rolno-spożywczego. Opracowana technologia będzie samowystarczalna energetycznie oraz będzie zamykała obieg biogenów w środowisku. Rezultatem prac będzie demonstrator technologii – pełnoskalowa instalacja o ekwiwalencie mocy elektrycznej 499 kW.

¹⁾ Zadanie realizowane przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska

Lp.	Nazwa działania	Organ/institucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
	oraz upowszechnianie wyników badań.				Przedsięwzięcie jest prowadzone w trybie zamówień przedkomercyjnych. Nabór podstawowy wykonawców trwał od ogłoszenia postępowania, tj. od 23 grudnia 2020 r do 19 marca 2021 r. Nabór dodatkowy wykonawców trwał od 19 maja 2021 do 23 czerwca 2021 r. Umowy na realizację przedsięwzięcia zawarto z trzema wykonawcami. W okresie 2020-2022, po zawarciu umów z wykonawcami, rozpoczęto realizację Etapu I Przedsięwzięcia. Wykonawcy prowadzili prace badawczo-rozwojowe, których rezultatem było opracowanie 3 różnych technologii uniwersalnej biogazowni oraz zademonstrowanie ich działania pod postacią łącznie 6 instalacji ułamkowo-technicznych tj. mikroinstalacji biogazu rolniczego o ekwiwalencie mocy elektrycznej 15 kW każda. Etap I Przedsięwzięcia zakończył się 20 grudnia 2022 r. publikacją Listy Rankingowej Wykonawców. Wykonawca, który w ramach Listy Rankingowej otrzymał najwyższą liczbę punktów, został dopuszczony do realizacji prac w ramach Etapu II Przedsięwzięcia i opracowania instalacji pełnoskalowej, tj. instalacji wytwarzania biometanu oraz nawozów organicznych z odpadów i pozostałości z rolnictwa i przemysłu rolno-spożywczego Instalacja jest zlokalizowana w Brodach k. Poznania na terenie Rolniczego Gospodarstwa Doświadczalnego Brody należącego do Uniwersytetu przyrodniczego w Poznaniu. Realizacja Etapu II będzie trwać do grudnia 2023 r. Jest to data zakończenia przedsięwzięcia. - NCBR w grudniu 2020 r. rozpoczęło realizację przedsięwzięcia „Oczyszczalnia Przyszłości”, którego celem jest opracowanie i wdrożenie innowacyjnych technologii dla oczyszczalni ścieków. Główne aspekty na których położono nacisk to usuwanie mikrozanieczyszczeń ze ścieków (farmaceutyki, pestycydy), odzysk wody ze ścieków, zagospodarowanie 100 % powstających osadów ściekowych, odzyskiwanie substancji biogennych (azotu i fosforu), obniżenie energochłonności procesu technologicznego. Efektem prac będzie demonstrator technologii - pełnoskalowa instalacja oczyszczalni ścieków o ekwiwalentnej wielkości odpowiadającej min 20 000 RLM. Przedsięwzięcie jest prowadzone w trybie zamówień przedkomercyjnych (PCP). Nabór podstawowy wykonawców trwał od ogłoszenia postępowania, tj. od 23 grudnia 2020r. do 12 marca 2021r. Umowy na realizację przedsięwzięcia zawarto z trzema wykonawcami W okresie 2020-2022, po zawarciu umów z wykonawcami w maju 2021, rozpoczęto realizację Etapu I Przedsięwzięcia. Wykonawcy prowadzili prace badawczo-rozwojowe,

Lp.	Nazwa działania	Organ/institucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					których rezultatem było opracowanie odmiennych technologii oczyszczalni przyszłości oraz zademonstrowanie ich działania w postaci instalacji ułamkowo-technicznych tj. mikroinstalacji technologicznych o przepływie ścieków ok. 100 m³/d każda. W efekcie prac powstały dwie instalacje UT. Etap I Przedsięwzięcia zakończył się 24 listopada 2022 r. publikacją Listy Rankingowej Wykonawców. Wykonawca, który w ramach Listy Rankingowej otrzymał najwyższą liczbę punktów, został dopuszczony do realizacji prac w ramach Etapu II Przedsięwzięcia i opracowania instalacji pełnoskalowej, tj. oczyszczalni ścieków komunalnych o wielkości min 20 000 RLM. Inwestycja realizowana jest na terenie oczyszczalni ścieków w Brzegu będącej własnością PWiK Brzeg. Realizacja Etapu II będzie trwać do grudnia 2023 r. Jest to data zakończenia przedsięwzięcia.
16.	Uwzględnienie w priorytetach NFOŚiGW/WFOŚiGW w perspektywie finansowej na lata 2014-2020 możliwości wsparcia dla przedsiębiorstw na działania dotyczące zmiany technologii na technologie małodopadowe, innowacyjne (analogiczne jak do programów efektywności energetycznej); tworzenie nowych form działalności związanej z ZPO.	NFOŚiGW / WFOŚiGW	2016-2020 r.	Tab. 44 poz. 16	We wskazanym okresie przedsiębiorcy mieli możliwość ubiegania się w NFOŚiGW o wsparcie inwestycyjne w ramach programu priorytetowego „Energia plus”, m.in. na realizację inwestycji polegających na zmniejszeniu zużycia surowców pierwotnych. W ramach działania były prowadzone przedsięwzięcia polegające m.in. na budowie, rozbudowie lub modernizacji istniejących instalacji produkcyjnych lub urządzeń przemysłowych, prowadzących do zmniejszenia zużycia surowców pierwotnych (w ramach własnych ciągów produkcyjnych), w tym przez zastąpienie ich surowcami wtórnymi, odpadami lub prowadzących do zmniejszenia ilości wytwarzanych odpadów, w tym m.in.: - technologie bezodpadowe (TBO) oraz niskoodpadowe technologie produkcji zapewniające możliwie kompleksowe wykorzystanie stosowanych surowców; - technologie produkcji materiałów z wykorzystaniem ubocznych produktów spalania/procesów produkcyjnych lub odpadów wytwarzanych przez wnioskodawcę; - instalacje odzyskiwania z procesów produkcyjnych m.in. metali nieżelaznych, substancji chemicznych, olejów i paliw oraz mas celulozowych; - technologie służące do wytwarzania paliw alternatywnych i substratów do ich produkcji z biologicznych odpadów w tym osadów. Przez zmniejszenie zużycia surowców pierwotnych rozumie się podniesienie sprawności procesu produkcyjnego lub częściowe zastąpienie surowca pierwotnego surowcem wtórnym. Ponadto przedsiębiorcy w latach 2018-2020 mieli możliwość ubiegania się o wsparcie projektów innowacyjnych, które mogły obejmować prace badawczo-rozwojowe lub

Lp.	Nazwa działania	Organ/institucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					wdrożeniowe w ramach programu Wsparcie dla Innowacji sprzyjających zasobooszczędnej i niskoemisyjnej gospodarce Część 1) Sokół – wdrożenie innowacyjnych technologii środowiskowych. Celem programu było wdrożenie innowacyjnych technologii środowiskowych służących ograniczeniu oddziaływania zakładów/instalacji/urządzeń na środowisko oraz wykorzystaniu lub produkcji technologii, wpisujących się w jeden z obszarów Krajowych Inteligentnych Specjalizacji. M.in. w ramach działania wspierane były przedsięwzięcia zgodne z Krajową Inteligentną Specjalizacją Minimalizacja wytwarzania odpadów, w tym niezdatnych do przetworzenia oraz wykorzystanie materiałowe i energetyczne odpadów(recykling i inne metody odzysku). W ramach Programu dofinansowano 4 projekty na realizację prac badawczo-rozwojowych w zakresie KIS8. Ponadto możliwość dofinansowania przedsięwzięć dotyczących budowy nowych, rozbudowy lub modernizacji istniejących instalacji mających na celu zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów innych niż komunalne jest uwzględniona w priorytetach NFOŚiGW na lata 2016–2020 ramach Programu Priorytetowego „2.1.Racjonalna gospodarka odpadami”, w ramach części 2) Instalacje gospodarowania odpadami. WFOŚiGW uwzględniły możliwość wsparcia. Na liście przedsięwzięć priorytetowych nie zawsze zostały wyszczególnione działania dotyczące zmiany technologii na technologie małoodpadowe, innowacyjne, jednakże w ramach zasad udzielania pomocy finansowej Beneficjenci mogli ubiegać się o dofinansowanie na realizację takich zadań. Przykładowo wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie przeznacza środki na cele określone w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, zawarte w Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025, w Programie Ochrony Środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami oraz zgodnie ze Strategią Działalności Wojewódzkiego Funduszu, Listą Przedsięwzięć Priorytetowych, Planem Działalności. W priorytetach WFOŚiGW w Białymstoku uwzględniono ogólny zapis tj. „Zadania inwestycyjne wynikające z aktualnych planów gospodarki odpadami”. Przykładowo możliwości wsparcia dla potencjalnych beneficjentów, w tym dla przedsiębiorstw na działania dotyczące zmiany technologii na technologie innowacyjne przetwarzania odpadów oraz możliwości sprzyjających tworzeniu nowych form działalności związanej z ZPO zostały ujęte w: Strategii działania WFOŚiGW w Opolu, na

Lp.	Nazwa działania	Organ/institucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					Liście Przedsięwzięć Priorytetowych WFOŚiGW w Opolu oraz w Zasadach dofinansowania przedsięwzięć ze środków WFOŚiGW w Opolu. WFOŚiGW w Szczecinie gdzie realizowane są wspólne, międzygminne przedsięwzięcia o zasięgu regionalnym wskazywano na możliwości udzielania dofinansowania na m.in. wspieranie rozwoju czystych technologii oraz zmian technologicznych zapobiegających powstawaniu odpadów lub zmniejszeniu ich ilości albo zapewniających ich wykorzystanie w procesach produkcji. Na listach przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW w Lublinie w latach 2020–2022 ujęto przedsięwzięcia mające na celu rozwój lub wdrożenie technologii małodopadowych oraz rodzajów działalności związanych z ZPO. Na listach Przedsięwzięć Priorytetowych w WFOŚiGW w Rzeszowie uwzględniano: m.in. wdrażanie działań zawartych w Krajowym programie zapobiegania powstawaniu odpadów, w tym - zmian technologicznych zapobiegających powstawaniu odpadów lub zapewniających ich minimalizację w procesach produkcji oraz tworzenie nowych form działalności związanej z zapobieganiem powstawaniu odpadów – tzw. centra przygotowania do ponownego użycia (2017–2022). Listy przedsięwzięć priorytetowych WFOŚiGW we Wrocławiu planowanych do dofinansowania w latach 2020–2022, obejmowały priorytety takie jak: - wprowadzanie programów oszczędzania surowców i energii, - przeciwdziałanie powstawaniu zanieczyszczeń poprzez wprowadzanie nowoczesnych technik i technologii opartych na czystszej produkcji oraz międzynarodowych systemów proekologicznego zarządzania przedsiębiorstwem (systemów zarządzania środowiskowego). WFOŚiGW w Katowicach posiadał ofertę finansowania zgodnie z obowiązującymi dokumentami wewnętrznymi. Dofinansowanie mogło być udzielane przede wszystkim w formie pożyczki częściowo umarzalnej w ramach naborów ciągłych. Finansowanie przedsięwzięć w zakresie m.in. zapobiegania powstawaniu odbywa się w ramach obowiązującej listy przedsięwzięć priorytetowych na podstawie zasad udzielania dofinansowania. Zadania z obszaru w/w mieściły się w następujących priorytetach: OZ 1.2. Inwestycje pozwalające na zapobieganie powstawaniu odpadów lub przygotowanie ich do ponownego użycia lub umożliwiające recykling, odzysk, unieszkodliwianie odpadów. oraz OZ 1.5. Inwestycje z zakresu gospodarki odpadami, dofinansowane ze środków zagranicznych.

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
17.	Przygotowanie rekomendacji dla weryfikacji procesów produkcyjnych, pod kątem ograniczenia ilości wytwarzanych odpadów i uwzględnienia w tych procesach wykorzystania odpadów.	Minister Środowiska/ Minister Rozwoju	2016-2022 r.	Tab. 44 poz. 17	Jako resort gospodarki Ministerstwo Rozwoju i Technologii z uwagą śledzi regulacje w zakresie GOZ na poziomie unijnym – ostatni rok to przede wszystkim intensywne prace konsultacyjne w gronie państw członkowskich nad projektem rozporządzenia unijnego w zakresie ekoprojektowania produktów – tzw. „ESPR”. Cel projektu to stworzenie ram dla ustanawiania wymogów dotyczących ekoprojektu w oparciu o aspekty zrównoważonego rozwoju i cyrkulacyjności oraz obejmuje wszystkie produkty z wyłączeniem jedynie kilku sektorów, takich jak żywność, pasza czy produkty lecznicze. MRiT starało się promować wśród przedsiębiorców ESPR, który był jeszcze w fazie projektowej i trudno było przewidzieć jego finalny kształt. Niemniej jednak, ESPR odnosi się do szerokiej rzeszy przedsiębiorców i niejako wymusi na nich weryfikację procesów produkcyjnych, w tym ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów czy uwzględnienie w nich wykorzystania odpadów. MRiT nie widziało zasadności opracowania przedmiotowych rekomendacji w oparciu o aktualny stan prawny, w związku z ww. rozporządzeniem. MRiT odpowiada za realizację inwestycji A2.2.1 w Krajowym Planie Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) pn. Inwestycje we wdrażanie technologii i innowacji środowiskowych, w tym związanych z gospodarką o obiegu zamkniętym. Celem tej inwestycji będzie wsparcie wykorzystania surowców wtórnych, w tym przez finansowanie m.in. infrastruktury badawczo-rozwojowej, na potrzeby opracowania technologii w zakresie wykorzystania odpadów jako surowców wtórnych z myślą o stworzeniu bardziej wydajnej gospodarki.
18.	Kampanie promujące hierarchię sposobów postępowania z odpadami, w tym mniej konsumpcyjny styl życia oraz ekoprojektowanie.**	Minister Środowiska, oraz Ministerstwo Rozwoju	2016-2019 r.	Tab. 44 poz. 18	MKiŚ w latach 2020–2021 kontynuowano kampanię „Piątka za segregację” z zakresu gospodarki odpadami, która obejmowała zagadnienia związane z koniecznością obniżenia poziomu generowania odpadów komunalnych wraz ze wskazaniem praktycznych rozwiązań z zakresu zrównoważonej konsumpcji, w tym m.in. przeciwdziałaniu marnotrawstwu żywności; promocji idei Zero Waste; ekonomii dzielonej (ang. sharing economy/collaborative consumption); odpowiedzialnych decyzji zakupowych, dla czego istotnym jest ograniczanie ilości powstających odpadów komunalnych oraz jak minimalizować te ilości w ramach codziennej praktyki (między innymi poprzez zachęcanie odbiorców do rezygnacji bądź unikania produktów jednorazowego użytku). W ramach kampanii z ww. zakresu przygotowano materiały skierowane do ogółu społeczeństwa oraz przedsiębiorstw – infografiki, wideografiki, artykuły dostępne na stronie naszesmieci.mos.gov.pl. Przygotowano materiały informacyjne w sekcji strony

Lp.	Nazwa działania	Organ/institucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					internetowej kampanii „Piątka za segregację” (Przewodnik: Jak komunikować się z mieszkańcami w temacie Jednolitego Systemu Segregacji Odpadów (JSSO)?; Q&A – aktualizacja, na potrzeby strony Kampanii; plakat dotyczący JSSO do komunikacji dla samorządów pod hasłem: Co powstaje z recyklingu odpadów?; 8 infografik poruszających temat JSSO dot. tego, co powstaje z odpowiednio segregowanych odpadów z poszczególnych frakcji oraz segregacja w liczbach), a także trzykrotna – w trakcie Kampanii - realizacja mailingu do samorządów z materiałami dotyczącymi JSSO. Kampania została przeprowadzona w telewizji, Internecie i w mediach społecznościowych. W latach 2020–2021 kontynuowano konkurs Produkt w obiegu skierowany do producentów, projektantów, dystrybutorów i usługodawców, którzy swoimi produktami lub projektami, wpisują się w ideę gospodarki o obiegu zamkniętym. W 2021 r. zrealizowano lokowanie treści edukacyjnych w serialach telewizyjnych dotyczące promocji postaw prośrodowiskowych – budowaniu świadomości dotyczącej zachodzących zmian klimatycznych i narzędzi służących łagodzeniu ich skutków, a także sposobów przeciwdziałania przyspieszania zachodzących zmian klimatu, w tym wątki edukacyjne dotyczące gospodarki odpadami, zrównoważonej konsumpcji. W 2022 roku kontynuowano kampanię informacyjno-edukacyjną „Nasz Klimat”, w ramach której powstały materiały z obszaru zrównoważonej konsumpcji, tj. wideografiki, infografiki, artykuły, pakiety edukacyjne. Przeprowadzono konkursy skierowane do ogółu społeczeństwa, w tym samorządów oraz uczniów i nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Poruszane w materiałach wątki dotyczą m.in. ponownego użycia produktów, naprawy, śladu środowiskowego czy odpowiedzialnej konsumpcji. Kampania „Nasz Klimat” była prowadzona wielokanałowo, m.in. za pośrednictwem mediów tradycyjnych (telewizja, prasa drukowana, radio) i Internetu (bannery, media społecznościowe – Facebook, Instagram, Twitter, YouTube, podcasty i serwisy VOD). Podjęta została również współpraca z blogerami i influencerami, którzy podnosili także wątki dotyczące zrównoważonej konsumpcji. Materiały powstałe w ramach kampanii zamieszczone są na stronie: www.naszklimat.gov.pl Wideografiki: - Czym jest zrównoważona konsumpcja?; - Infografiki; - Oszczędzanie zużycia wody.

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					Artykuły: - Twoja postawa ma znaczenie – 5 indywidualnych działań sprzyjających ochronie klimatu i środowiska - Kupuj odpowiedzialnie, to prostsze niż myślisz!; - Ekopostawy przekazywane z pokolenia na pokolenie. Konkursy: - Konkurs dla uczniów szkół ponadpodstawowych „Videolimpiada klimatyczna”; - Konkurs dla Kół Gospodyń Wiejskich „W moim domu nic się nie marnuje”. Pakiety edukacyjne: - Dla szkół podstawowych; - Dla samorządów.
19.	Promowanie inicjatyw i konkursów dla „małoodpadowych” gmin**	Minister Środowiska	2017-2020 r.	Tab. 44 poz. 19	W 2021 r. przygotowany został materiał informacyjno-edukacyjny adresowany do administracji samorządów lokalnych – w postaci artykułu pt. „Wykorzystanie narzędzi smart city na rzecz poprawy wydajności gminnych systemów gospodarki odpadami” (https://naszesmieci.mos.gov.pl/materialy/materialy-dla-gmin/161-smart-city).
20.	Opracowanie analizy na rzecz ZPO dotyczącej możliwości racjonalnego wykorzystania żywności, z uwzględnieniem handlu, gastronomii, organizacji i osób potrzebujących, w celu wdrożenia działań ograniczających marnotrawienie żywności, w tym dotyczących stworzenia niezbędnej infrastruktury.	Federacja Polskich Banków Żywności lub inna organizacja, we współpracy z organizacjami handlu detalicznego, gastronomii, organizacji konsumenckich, organizacji pomocy społecznej; współpraca z organizacjami partnerskimi z innych krajów członkowskich UE	2016-2022 r.	Tab. 44 poz.20	2020 r. <u>Opracowania:</u> – „Straty i marnotrawstwo żywności w Polsce. Skala i przyczyny problemu”. Warszawa 2020. Wydawca Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy. Publikacja powstała w ramach projektu: „Opracowanie systemu monitorowania marnowanej żywności i efektywnego programu racjonalizacji strat i ograniczania marnotrawstwa żywności” (PROM); https://ios.edu.pl/wp-content/uploads/2017/11/IOS_marnotrawstwo_zywnosci_INTERNET_2.pdf – Raport Federacji Polskich Banków Żywności, „Nie marnuj jedzenia 2020”; https://bankizywnosci.pl/wp-content/uploads/2020/10/Raport_NieMarnujJedzenia_2020.pdf – We wrześniu 2020 r. na zlecenie firmy McCormick i Federacji Polskich Banków Żywności przeprowadzono badanie „Gospodarowanie żywnością w trakcie pandemii”. https://bankizywnosci.pl/wp-content/uploads/2020/10/Pandemia_Badania_McCormick_FPBZ_2020.pdf <u>Projekty:</u>

Lp.	Nazwa działania	Organ/institucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					– Projekt pt. „Opracowanie systemu monitorowania marnowanej żywności i efektywnego programu racjonalizacji strat i ograniczania marnotrawstwa żywności” (PROM). Projekt był realizowany w ramach projektu strategicznego GOSPOSTRATEG przez Federację Polskich Banków Żywności wraz z partnerami: Instytutem Ochrony Środowiska – Państwowym Instytutem Badawczym (IOŚ-PIB), Szkołą Główną Gospodarstwa Wiejskiego (SGGW) w Warszawie, Krajowym Ośrodkiem Wsparcia Rolnictwa (KOWR) oraz Polskim Towarzystwem Technologów Żywności (PTTŻ). Liderem projektu była FBPŻ. Celem PROM-u było zbadanie, ile żywności marnuje się w Polsce w całym łańcuchu produkcji – tzw. „od pola do stołu”. To pierwsza tego typu inicjatywa badawcza w naszym kraju; – w 2020 roku kontynuowano program „EkoMisja – Nie Marnuję”, finansowany ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz partnerów Amica i Lidl Polska. W 2020 roku kontynuowano działania edukacyjne, w efekcie odbyły się one łącznie w 204 szkołach podstawowych. Edukatorzy z 19 Banków Żywności przeprowadzili lekcje edukacyjne dla 44 840 uczniów. Nauczyciele natomiast przeprowadzili aktywności oraz lekcje w ramach „Szkolnych Klubów Niemarnowania” dla 36 526 uczniów. Zespół edukacji opracował i wyprodukował grę planszową – „EkoMisja Banku Żywności”. Do gry wyprodukowano 1 krótki animowany film edukacyjny dla uczniów jako uzupełnienie wiedzy o nie marnowaniu; – w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 31 Banków Żywności realizowało tzw. Działania Towarzyszące, czyli warsztaty dla osób odbierającą pomoc żywnościową. Jednym z tematów wiodących jest ograniczenie marnotrawstwa żywności, temat prowadzony jako samodzielne warsztaty lub łączony z warsztatami kulinarnymi, dietetycznymi, edukacji finansowej. W roku 2020 działania te realizowane były w mniejszej skali ze względu na pandemię – część spotkań została zamieniona na doradztwo indywidualne lub spotkania online; – wdrożenie standardu GS1 Polska (EPCIS) — elektronicznego przesyłania oraz importowania danych o darowiznach do systemu Enova w sieci Stokrotka oraz pilotaż w ok. 40 sklepach Netto.

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					<u>Konferencje</u> (wydarzenia stacjonarne zminimalizowane ze względu na pandemię): – z okazji Światowego Dnia Żywności zorganizowano dla mediów konferencję, w formule off- i online (zapis konferencji jest dostępny na FB). Gośćmi wydarzenia byli przedstawiciele partnerów projektu PROM (IOŚ-PIB, SGGW, KOWR) oraz partnerzy biznesowi FPBŻ (Lidl, Too Good To Go, Restaurant Club, Amrest). Wydarzenie odbyło się w sali Marzyciele i Rzemieślnicy. Promocja wydarzenia wygenerowała ponad 120 publikacji w mediach tradycyjnych i zainteresowanie Bankami Żywności w mediach społecznościowych (kilkadziesiąt IG Stories); – w Światowy Dzień Żywności odbyły się również warsztaty z robienia kiszzonek dla influencerów związanych z szeroko pojętą tematyką zero waste, ekologią oraz lifestylem, dzięki którym w mediach społecznościowych pojawiły się kolejne wzmianki i relacje o Bankach Żywności i Światowym Dniu Żywności. Po konferencji odbył się także dodatkowy panel dyskusyjny „Zero Waste 4.0”, bez udziału publiczności, transmitowany online; – spotkanie Rady ds. Zrównoważonego Wykorzystania Żywności w dn. 13.10.2020 r. powołanej przez Federację Polskich Banków Żywności. W spotkaniu w formie webinarium brało udział 35 uczestników. Spotkanie dotyczyło następujących obszarów tematycznych: • wyników badania projektu PROM: „Straty i marnotrawstwo żywności w Polsce. Skala i przyczyny problemu”, • „Przydatność produktów do spożycia ... po dacie minimalnej trwałości.”, • „Ocena realizacji Ustawy o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności – skala działania, kampanie edukacyjne i rekomendacje”. Spotkanie posłużyło do opracowania notatki, która została wysłana do zespołu Komisji Europejskiej zajmującej się ograniczaniem marnowania żywności SANTE FOOD WASTE, która została opublikowana w newsletterze o zasięgu ogólnoeuropejskim w październiku 2020 r. <u>Kampanie informacyjno-edukacyjne:</u> W 2020 r. ONZ ustanowiło nowe święto – 29 września ogłoszono Dniem Świadomości nt. Strat i Marnowania Żywności. Z tej okazji FPBŻ wzięła udział w kampanii „Nie marnuj 1/3. Uratuj ją” oraz dodatkowo wyprodukowała film z influencerką Jagną Niedzielską,

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					promujący gotowanie bez resztek. Przygotowano również materiały do wykorzystania podczas wirtualnego wydarzenia FEBY, który miał na celu promocję nowego dnia. 2021 r. <u>Opracowania:</u> – „Strategia racjonalizacji strat i ograniczania marnotrawstwa żywności”, opracowana w ramach w/w projektu PROM https://bankizywnosci.pl/wp-content/uploads/2022/04/STRATEGIA-PROM.pdf; https://bankizywnosci.pl/konsultacje-strategii-racjonalizacji-strat-i-ograniczania-marnotrawstwa-zywnosci – Raport z badań “Perspektywy zapobiegania marnotrawstwu żywności w Polsce do 2030”. Ratowanie żywności w kolejnej fazie. Czy zdążymy przed 2030 rokiem? https://bankizywnosci.pl/ratowanie-zywnosci-w-kolejnej-fazie/ – „Dieta dla planety - Czy na naszą planetę wpływa to, co masz na talerzu?” https://bankizywnosci.pl/dieta-dla-planety/ – Zupa Disco. https://bankizywnosci.pl/ebook-zupa-disco-do-pobrania/ – Raport na Światowy Dzień Żywności. https://bankizywnosci.pl/raport-sdz-2021/ – Zdrowy Bilans Najlepszą Dietą. https://bankizywnosci.pl/zdrowy-balans-najlepsza-dieta/ <u>Projekty:</u> – Projekt PROM – kontynuacja W 2021 r. w ramach projektu PROM została przeprowadzona kampania edukacyjna „Jedz Bez Wyrzutów”. Kampania była koordynowana przez IOŚ-PIB. https://projektprom.pl/ – Wielkanocna Zbiórka Żywności https://bankizywnosci.pl/wielkanocna-zbiorka-zywnosci-2021/ https://bankizywnosci.pl/znamy-pierwsze-wyniki-wielkanocnej-zbiorki-zywnosci/ – Pola Aktywności Federacja Polskich Banków Żywności w ramach programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy rozpoczęła działania, które wzmocnią lokalne organizacje,

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					zajmujące się ratowaniem jedzenia i przekazywaniem go potrzebującym. Projekt ma charakter międzynarodowy. https://bankizywnosci.pl/ratownicy-zywnosci-w-natarciu-ruszaja-pola-aktywnosci%e2%88%92-projekt-dla-organizacji-spoecznych-ktore-walcza-z-marnowaniem-jedzenia/ https://bankizywnosci.pl/rusza-pierwszy-portal-wiedzy-dla-organizacji-ratujacych-zywnosc/ – EkoMisja Nie Marnuję https://bankizywnosci.pl/podsumowalismy-projekt-ekomisja/ – Świąteczna Zbiórka Żywności https://bankizywnosci.pl/25-swiateczna-zbiorka-zywnosci/ https://bankizywnosci.pl/pandemia-i-inflacja-stoja-na-drozdze-swiatecznej-zbiorki-zywnosci/ . <u>Konferencje:</u> – Międzynarodowy Dzień Świadomości na Temat Strat i Marnowania Żywności. https://bankizywnosci.pl/dzien-swiadomosci-marnowania-zywnosci/ – Światowy Dzień Żywności. https://bankizywnosci.pl/swiatowy-dzien-zywnosci-2021/ <u>Kampanie informacyjno-edukacyjne.:</u> – Kochajmy nieidealne https://bankizywnosci.pl/kochajmy-nieidealne/ – Pisankowe zero waste. Jak nie zmarnować Świąt? - Porady na Wielkanoc dotyczące niemarnowania żywności. https://bankizywnosci.pl/wielkanoc-zero-waste-2021/ – Majówka w pandemii. Jak odpocząć i niczego nie zmarnować? - Porady na majówkę dotyczące niemarnowania żywności. https://bankizywnosci.pl/majowka-w-pandemii-jak-odpoczac-i-niczego-nie-zmarnowac/ – Od jedzenia nie ma wakacji https://bankizywnosci.pl/od-jedzenia-nie-ma-wakacji-banki-zywnosci-ruszaja-z-nowa-akcja/

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					2022 r. <u>Opracowania:</u> – „Rola samorządu terytorialnego w zapobieganiu marnowaniu żywności. Raport z badania eksploracyjnego” – Warszawa, wrzesień (publikacja: listopad) 2022 https://bankizywnosci.pl/samorzady-nie-marnuja/ – Ekspertyza: „Analiza podstaw prawnych i środowiska regulacyjnego działań samorządów terytorialnych na rzecz przeciwdziałaniu marnowania żywności” opracowanie FoodLaw, listopad 2022 https://ratujemyzywnosc.pl/analiza-podstaw-prawnych-i-srodowiska-regulacyjnego-dzialan-samorzadow-terytorialnych-na-rzecz-przeciwdzialania-marnowania-zywnosci-ekspertyza/ – Raporty FPBŻ publikowane w Światowy Dzień Żywności https://bankizywnosci.pl/swiatowy-dzien-zywnosci-2022/: • Poradnik finansowy „Niezbędnik kryzysowy 2022”; • Poradnik „Zero waste 2022”. <u>Projekty:</u> – W ramach projektu „Pola Aktywności – wsparcie organizacji pomocowych ratujących żywność”: • powstał portal wiedzy dla organizacji ratujących żywność ratujemyzywnosc.pl, gdzie zostały zamieszczone materiały poradnikowe i inspiracyjne dla lokalnych organizacji pomocowych przekazujących uratowaną przed zmarnowaniem żywność na cele społeczne (filmy, artykuły, infografiki). Tematyka materiałów dotyczy przechowywania i dystrybucji żywności, odbioru żywności ze sklepów, a także porady jak ograniczać marnotrawstwo żywności w gospodarstwie domowym, • odbyło się doradztwo lokalnym organizacjom pomocowych jak dystrybuować żywność, • miały miejsce spotkania networkingowe i wizyty studyjne; – Projekt „Społeczności nie marnują” realizowany w ramach programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy w latach 2021-2023 Projekt dotyczył promocji idei niemarnowania żywności w środowiskach lokalnych, foodsharingu oraz szerzej, idei zero waste, polegającej na strategii zarządzania

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					zasobami tak, aby doprowadzać do ograniczania ilości odpadów. Ważnym etapem projektu była konsolidacja organizacji i aktywistów promujących te idee w środowisku lokalnym oraz zaangażowanie mieszkańców do aktywnego uczestnictwa i wypracowywania lokalnych rozwiązań ograniczających marnotrawstwo oraz rekomendacji dla samorządów. Projekt był realizowany w 5 miastach w partnerstwie z 5 Bankami Żywności w Warszawie, Pile, Kielcach, Ciechanowie i Olsztynie. W 2022 roku powstały rekomendacje dotyczące ograniczania marnotrawstwa żywności; https://bankizywnosci.pl/spolecznosci-nie-marnuja/ – Projekt „Samorządy nie marnują” dofinansowany ze środków Narodowego Instytutu Wolności, programu NoweFIO w latach 2022-2023 W 2022 r. przeprowadzono badania gmin miejskich i miejsko-wiejskich oraz powiatów grodzkich, zorganizowano konferencję online oraz kampanię skierowanych do wszystkich samorządów na terenie całego kraju dotyczących marnotrawstwa żywności; https://bankizywnosci.pl/samorzady-nie-marnuja/ – EkoMisja w podstawówkach Edycja 2022/2023 była realizowana w szkołach podstawowych w okresie wrzesień 2022 – luty 2023. W ramach projektu opracowano scenariusze lekcji i materiały edukacyjne dotyczące tematyki ograniczenia marnotrawstwa żywności i innych zasobów i rozesłano do ponad 600 szkół podstawowych; https://ekomisja.edu.pl/ – Projekt „Szkolenia z zakresu edukacji zawodowej mające na celu wzmocnienie potencjału i realizacji programu” (w ramach programu Erasmus plus Edukacja zawodowa o nazwie SUST-AID – Environmentally Sustainable Food Aid Programs in Europe) opracował i koordynuje The Polish Farm Advisory and Training Centre not-for-profit Sp. z o. o. oraz pięć innych organizacji partnerskich, w tym: Federacja Polskich Banków Żywności, PROLEPSIS Civil Law Non Profit Organization of Preventive Environmental and Occupational Medicine, CARITAS DIOCESANA DE COIMBRA, ISEKI-Food Association oraz CSI CENTER FOR SOCIAL INNOVATION LTD.

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					Projekt zajmuje się opracowaniem i oceną programu kształcenia i szkolenia zawodowego dla osób zajmujących się pomocą żywnościową. Uzupełni luki w wiedzy i umiejętnościach oraz odpowie na potrzeby szkoleniowe w obszarze zrównoważonej pomocy żywnościowej. Projekt realizowany w latach 2022–2025; – W ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 31 Banków Żywności realizowało tzw. Działania Towarzyszące, czyli warsztaty dla osób odbierającą pomoc żywnościową. Jednym z tematów wiodących było ograniczenie marnotrawstwa żywności – temat był prowadzony jako samodzielne warsztaty lub łączony z warsztatami kulinarnymi, dietetycznymi, edukacji finansowej; – Wiele lokalnych Banków realizowało działania edukacyjne i akcje mające na celu ograniczenie marnotrawstwa żywności. <u>Konferencje:</u> – Konferencja stacjonarna i online z okazji Światowego Dnia Żywności, 17.10.2022; – Konferencja online „Samorządy nie marnują”, 8.11.2022 (200 osób uczestniczących). <u>Kampanie informacyjno-edukacyjne:</u> – Kampania do samorządów 2022. W okresie październik – grudzień 2022 zrealizowano ogólnopolską kampanię dotyczącą ograniczania marnotrawstwa żywności, skierowaną do pracowników samorządów; Kampania została wsparta działaniami w mediach społecznościowych Banków Żywności – wyemitowano 5 postów na FB, 1 post na IG i 5 postów na LinkedIn. Łączny zasięg kampanii 73661 osób.
21.	Gromadzenie i udostępnianie materiałów edukacyjnych na temat ZPO oraz prawidłowego postępowania z odpadami dla szkół.	Minister Edukacji Narodowej, Ośrodek Rozwoju Edukacji	2016	Tab. 44 poz. 21	Materiały edukacyjne dotyczące edukacji o zrównoważonym rozwoju, ekologii i właściwej postawy wobec środowiska, zamieszczane są systematycznie na prowadzonej przez Ministra Edukacji Narodowej Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej pod adresem https://zpe.gov.pl/. Ponadto w listopadzie 2022 r. na platformie infozawodowe.mein.gov.pl (https://infozawodowe.mein.gov.pl/inicjatywy/gospodarka-odpadami-pakiet-mater) został zamieszczony pakiet materiałów edukacyjnych dotyczących gospodarki odpadami dla szkół ponadpodstawowych i uczelni wyższych kształcących kadry dla sektora gospodarki

Lp.	Nazwa działania	Organ/institucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					odpadami. Ww. materiały opracowane zostały w ramach projektu pt. „Sektorowa Rada ds. Kompetencji Sektora Odzysku Materiałowego Surowców”. Ośrodek Rozwoju Edukacji realizował w latach 2021-2022 następujące zadania: 1) Szkolenie pn. „Edukacja ekologiczna, odpowiedzialność za środowisko naturalne – aktywności szkolne”, liczba uczestników – 80 osób. Termin realizacji 25.11-17.12.2021; 2) Szkolenie pn. „Edukacja ekologiczna, odpowiedzialność za środowisko naturalne – aktywności szkolne”, liczba uczestników – 77 osób. Termin 3- 28.06.2022; 3) W terminie do 30.08.2022 powstała publikacja autorstwa pani Joanny Gadomskiej pn. „Edukacja dla zrównoważonego rozwoju w szkołach ćwiczeń – aktualne wyzwania w nauczaniu przedmiotowym na II i III etapie edukacyjnym”.
22.	Wprowadzenie zagadnień związanych z ZPO oraz prawidłowym postępowaniem z odpadami do podstawy programowej kształcenia ogólnego i podstawy programowej kształcenia w zawodach.	Ministerstwo Edukacji Narodowej	2016-2017 r.	Tab. 44 poz. 22	Zagadnienia z zakresu edukacji środowiskowej (w tym elementy ZPO) – zgodnie z celami kształcenia i treściami nauczania ustalonymi w podstawach programowych – realizowane są obecnie na wszystkich etapach edukacyjnych. Szeroko rozumiana edukacja o zrównoważonym rozwoju odbywa się w ramach wychowania przedszkolnego, kształcenia zintegrowanego w klasach I-III oraz nauczania przedmiotowego na kolejnych etapach edukacji tj. na zajęciach z przyrody, geografii, biologii, chemii, fizyki, wiedzy o społeczeństwie, historii oraz historii i teraźniejszości. Zagadnienia z zakresu prawidłowego postępowania z odpadami określone są w podstawach programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego²⁾. Zagadnienia z zakresu prawidłowego postępowania z odpadami były także określone w podstawie programowej kształcenia w zawodach szkolnictwa zawodowego, w oparciu o którą kształcenie odbywali uczniowie, którzy rozpoczęli to kształcenie przed 1 września 2019 r. Należy przy tym podkreślić, że zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 3 i 4 oraz ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.) minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określa, w drodze rozporządzenia podstawy programowe kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego, wyłącznie na wnioski ministrów właściwych dla zawodów. W 2022 r. do ministra właściwego ds. oświaty wpłynął wniosek ministra właściwego do spraw klimatu o wprowadzenie do systemu oświaty nowych zawodów związanych z gospodarką odpadami tj.: <i>operator maszyn i urządzeń w</i>

²⁾Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 991, z późn. zm.).

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					<i>gospodarce odpadami, pracownik pomocniczy w gospodarce odpadami oraz technik gospodarki odpadami, które w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego zostały przyporządkowane do branży chemicznej i ochrony środowiska. Kształcenie w ww. zawodach może być prowadzone od roku szkolnego 2023/2024.</i>
23.	Dodatkowe działania podejmowane w celu ograniczenia marnotrawstwa żywności (inne niż wskazane w l.p. 20)	Organy administracji rządowej	-	Str. 98 podrozdział 4.1.	2020 r. <u>Kampanie informacyjno-edukacyjne</u> Ministerstwo Klimatu i Środowiska: https://naszesmieci.mos.gov.pl/dla-przedsiębiorcow/artykuly#; https://naszesmieci.mos.gov.pl/materialy/artykuly; https://naszesmieci.mos.gov.pl/images/dla-przedsiębiorcow/infografiki/Infografika_zywnosc_spozywczy-konsumpcja.pdf; https://naszesmieci.mos.gov.pl/images/dla-przedsiębiorcow/infografiki/Infografika_zywnosc_przemysl.pdf; https://www.gov.pl/web/edukacja-ekologiczna/twoja-postawa-ma-znaczenie---5-indywidualnych-dzialan-sprzyjajacych-ochronie-klimatu-i-srodowiska; https://www.gov.pl/web/edukacja-ekologiczna/zero-waste-na-wigilijnym-stole-to-bardzo-proste; https://www.youtube.com/watch?v=8JQ2tlkQK2s; https://www.gov.pl/photo/9fad73a7-a44c-4ff4-82b2-4c5f914d1827. 2022 r. <u>Planistyczne</u> Ministerstwo Klimatu i Środowiska – Opracowanie projektu programu zapobiegania powstawaniu odpadów żywności jako wyodrębnionej części krajowego programu zapobiegania powstawaniu odpadów stanowiącego załącznik do Krajowego planu gospodarki odpadami 2028. <u>Projekty</u> Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi – dofinansowanie centrów przechowalniczych (dystrybucyjnych) prowadzonych przez organizacje pożytku publicznego w ramach programu KPO. <u>Konferencje</u>

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (organizator) – konferencja naukowa „Nie marnuj żywności. Szkoda planety!” w dniu 26 października 2022 r. (hybrydowa), link: https://www.youtube.com/watch?v=0XNVNcGFyA <u>Kampanie informacyjno-edukacyjne</u> 1. Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi – kampania informacyjna „4P” (planuj, przechowuj, przetwarzaj, podziel się” - https://www.gov.pl/web/rolnictwo/4xp-czyli-szanuj-zywnosc; 2. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – kampania edukacyjna pod nazwą „Razem w drodze do czystego środowiska”, gdzie jednym z tematów było przeciwdziałanie marnowaniu żywności (w ramach projektu pn.: „Droga do czystego środowiska - program edukacyjno-promocyjny na rzecz wzmocnienia świadomości społecznej korzystania ze środowiska z poszanowaniem ogólnie przyjętych zasad i norm” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020, II Oś Priorytetowa Ochrona Środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu, Działanie 2.4: Ochrona przyrody i edukacja ekologiczna.) – webinarium: https://www.youtube.com/watch?v=a4U42KA1ppA, ciekawostki: https://www.youtube.com/watch?v=33WV0DrXz4.
24.	Wdrożenie „Planu zagospodarowania odpadów z rozlewów olejowych powstałych na skutek wypadków morskich” ³ (GOOPAM)	-	-	Str. 114 podrozdział 5.4.5, pkt 5	W 2015 r. na zlecenie ówczesnego Ministerstwa Środowiska, przez ekspertów zatrudnionych przez Instytut Morski w Gdańsku, opracowano „Plan zagospodarowania odpadów z rozlewów olejowych powstałych na skutek wypadków morskich”. Odniesienie do „Planu zagospodarowania odpadów z rozlewów olejowych powstałych na skutek wypadków morskich” znajduje się w aktualizowanym Krajowym Planie Zwalczania Zagrożeń i Zanieczyszczeń Środowiska Morskiego. „Plan zagospodarowania odpadów z rozlewów olejowych powstałych na skutek wypadków morskich” jest w istocie ekspertyzą zawierającą ogólne wytyczne mające stanowić wsparcie operacyjne dla instytucji państwowych, władz lokalnych, samorządowych oraz bezpośrednio personelu zaangażowanego w prowadzenie akcji ratowniczej, w szczególności osób zajmujących się zagospodarowaniem odpadów. Dotyczy zatem w szczególności zarówno zaplanowania i zabezpieczenia przez gminy miejsca tymczasowego składowania odpadów z rozlewów, zapewnienia urządzeń odbiorczych do odbioru olejów,

³ Zadanie realizowane przez Ministerstwo Infrastruktury.

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					zagospodarowania zanieczyszczeń olejowych zebranych na brzegu, jak również technik oczyszczania, transportu i składowania odpadów olejowych, pobierania próbek i zbierania zanieczyszczeń olejowych w wodzie i na lądzie. Zgodnie ze wskazaniem „Planu zagospodarowania odpadów z rozlewów olejowych powstałych na skutek wypadków morskich” problemem unieszkodliwiania odpadów powstałych w wyniku dużego zanieczyszczenia olejem powinny zająć się duże zakłady przemysłowe zajmujące się przeróbką odpadów niebezpiecznych, np. rafinerie naftowe. Kolejnym ważnym elementem „Planu zagospodarowania odpadów z rozlewów olejowych powstałych na skutek wypadków morskich” jest monitoring środowiska, za który również odpowiada MKiŚ. Zarówno krótko, jak i długoterminowe problemy związane z zanieczyszczeniem środowiska muszą w przypadku katastrofy na morzu i incydentu zanieczyszczenia zostać wyraźnie zdefiniowane, a przystający do skali zagrożeń plan monitorowania środowiska jednoznacznie sformułowany. Wczesne rozpoznanie potencjalnych problemów i dobór właściwych rozwiązań podniesie w znacznym stopniu skuteczność programu monitorowania.
25.	Opracowanie oraz wdrażanie i propagowanie dobrych praktyk w zakresie zagadnień dotyczących odpadów w środowisku morskim, w szczególności dotyczących należytego postępowania z odpadami na pokładzie statków, w portach oraz na plażach i w ich sąsiedztwie ³⁾	-	-	Str. 114 podrozdział 5.4.5, pkt 3	W latach 2020-2022 w Ministerstwie Infrastruktury prowadzone były prace mające na celu transpozycję do krajowego porządku prawnego dyrektywy PE i Rady (UE) 2019/883 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie portowych urządzeń do odbioru odpadów ze statków, zmieniającej dyrektywę 2010/65/UE i uchylającej dyrektywę 2000/59/WE (Dz. Urz. UE L 151 z 07.06.2019, str. 116), zwanej dalej „dyrektywą PRF”. Dyrektywa PRF została w pełni implementowana w drodze ustawy z dnia 12 maja 2022 r. o portowych urządzeniach do odbioru odpadów ze statków (Dz. U. z 2022 r. poz. 1250) wraz z towarzyszącymi rozporządzeniami wykonawczymi. Wejście w życie ustawy nastąpiło w dniu 14 września 2022 r. Przepisy ww. ustawy w sposób kompleksowy regulują kwestię gospodarowania odpadami generowanymi w trakcie działalności żeglugowej, głównie poprzez szczegółowe określenie obowiązków podmiotów zarządzających portami i przystaniami morskimi w tym zakresie. Ustawa określa m.in. obowiązki podmiotów zarządzających portami i przystaniami morskimi w zakresie zapewnienia dostępu do portowych urządzeń do odbioru odpadów ze statków, zasady sporządzania planów gospodarowania odpadami ze statków, ustalanie opłat za odbiór i przetwarzanie odpadów statkowych. Implementowane rozwiązania prawne

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					nakładają również pewne obowiązki na kapitanów statków np. w zakresie konieczności wcześniejszego powiadamiania portów o odpadach znajdujących się na statkach. Postępowanie z odpadami identyfikowanymi na plażach i terenach sąsiadujących podlega pod reżim gospodarki odpadami określony w przepisach m.in. ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1257, z późn. zm.).
26.	Identyfikacja zatopionych wraków i dokładne zbadanie skali zagrożenia jakie stanowią. ³⁾	-	-	Str. 114 podrozdział 5.4.5, pkt 4	Międzyresortowy Zespół do spraw zagrożeń wynikających z zalegających w obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej materiałów niebezpiecznych (dalej: Zespół) został powołany zarządzeniem nr 150 Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 września 2020 r. (M.P. z 2020 r. poz. 887), zmienionym zarządzeniem nr 42 Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2021 r. (M.P. z 2021 r. poz. 406). Pierwsze posiedzenie Zespołu odbyło się w dniu 14 lipca 2021 r., a kolejne odpowiednio 8 października 2021 r. oraz 26 listopada 2021 r. Ponieważ działania poruszające tematykę zatopionych obiektów niebezpiecznych prowadzone w poprzednich latach przez różne resorty i jednostki mogły być cenną podstawą kontynuacji prac poświęconych temu zagadnieniu, potrzebnym okazało się dokonanie przeglądu i zagregowania dostępnych informacji i danych. Zespół podjął decyzję o wypracowaniu rekomendacji dla Rady Ministrów na bazie wiedzy i materiałów znajdujących się w posiadaniu administracji publicznej. Zespół powołał trzy grupy robocze, które miały się zająć odpowiednio: 1) zmapowaniem/inwentaryzacją zalegających materiałów niebezpiecznych, 2) przeglądem obowiązujących uregulowań prawnych, 3) przeglądem wyników dotychczasowych projektów krajowych i międzynarodowych. Koordinowanie prac poszczególnych grup powierzono odpowiednio: Ministerstwu Infrastruktury, Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwu Edukacji i Nauki. Członkowie grupy pierwszej uzgodnili model klasyfikacji materiałów niebezpiecznych. Model ten kategoryzuje obiekty i obszary ze względu na ich typ: wrak – niebezpieczny, wrak – nieokreślony, broń konwencjonalna, bojowe środki trujące, wrak – bezpieczny, albo obiekt nieokreślony. W sumie zgromadzono dane dotyczące 639 obiektów punktowych (w tym 506 wraków) oraz 44 obszary. Obiekty punktowe to konkretne obiekty zalegające na dnie Bałtyku, co znaczy, że ich położenie zostało określone przy pomocy współrzędnych

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					geograficznych. Obszary to miejsca gdzie istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia obiektów danego typu, ale bez wskazywania konkretnych lokalizacji. Grupa druga przygotowała analizę formalno-prawną zadań administracji publicznej realizowanych w odniesieniu do zalegających w obszarach morskich RP bojowych środków trujących i produktów ich rozpadu, broni konwencjonalnej oraz zalegającego we wrakach paliwa i substancji ropopochodnych wraz z wnioskami i rekomendacjami dotyczącymi wprowadzenia zmian w polskim porządku prawnym regulujących zasady kompleksowego wydobywania i niszczenia lub zabezpieczenia materiałów niebezpiecznych zalegających w obszarach morskich RP. Przeprowadzona przez członków grupy trzeciej analiza wskazała, że ze względu na specyfikę przedmiotu – tj. konieczność wykonania badania każdego zalegającego obiektu w celu wskazania właściwej metody jego neutralizacji oraz wykonania indywidualnego szacunku kosztów takiej operacji – określenie kwot zapewniających możliwość zneutralizowania zagrożenia dla środowiska morskiego, jakie stanowią wraki potencjalnie zawierające paliwo i substancje ropopochodne, jest bardzo trudne. W rezultacie przeprowadzonych prac Zespół wypracował następujące rekomendacje dla Rady Ministrów: 1. Powołanie nowym zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów na okres do 2027 r. z możliwością przedłużenia, zespołu do spraw materiałów niebezpiecznych zalegających w obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej, którego zadaniem byłoby, w szczególności, koordynowanie współpracy resortów, w których kompetencjach leżą działania związane z monitorowaniem i neutralizacją zagrożeń powodowanych przez zatopione materiały niebezpieczne; 2. Zabezpieczenie finansowania wystarczającego na obsługę pracy zespołu oraz zrealizowanie operacji przebadania i zneutralizowania dwóch najbardziej zagrażających środowisku morskiemu wraków: Franken i Stuttgart; 3. Zlecenie zespołowi przygotowania projektu przepisów o charakterze specjalnym (na poziomie ustawowym) regulujących kompleksowo kwestie związane z ewentualnym usuwaniem zagrożeń spowodowanych przez materiały niebezpieczne zatopione w obszarach morskich RP. Sprawozdanie z prac Zespołu zostało przekazane Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w dniu 12 stycznia 2022 r. Rada Ministrów przyjęła je w dniu 19 stycznia 2022 r. Zgodnie z

Lp.	Nazwa działania	Organ/institucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					§_13 ust. 4 ww. Zarządzenia Nr 150 z dniem zatwierdzenia przez Radę Ministrów sprawozdania Zespół został zniesiony. Niezwłocznie po zatwierdzeniu sprawozdania w styczniu 2022 r., rozpoczęto prace nad projektem Zarządzenia, które obejmowały konsultacje wewnątrzresortowe, międzyresortowe oraz uzgodnienia na forum SKRM. Zarządzenie nr 345 Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 października 2022 r. w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej zostało opublikowane 2/11/2022 i weszło w życie 16.11.2022. Następnie rozpoczęto prace przygotowawcze do pierwszego posiedzenia Zespołu, w tym ustalenie listy przedstawicieli Członków Zespołu – ministrów wskazanych w Zarządzeniu. Do zadań Zespołu należy w szczególności: opracowanie planu działania administracji publicznej w zakresie problematyki związanej z materiałami niebezpiecznymi zatopionymi na obszarach morskich, wskazanie podmiotów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań, monitorowanie działań administracji publicznej w zakresie identyfikacji oraz ewentualnego wydobycia i unieszkodliwienia materiałów niebezpiecznych. Pierwsze posiedzenie Zespołu odbyło się 24 stycznia 2023 r.
27.	Kontynuowanie działań mających na celu ograniczenie ilości odpadów trafiających do środowiska morskiego ze względu na recykling dużych jednostek dokonywany bez przestrzegania zasad mających na celu ochronę środowiska ³⁾	-	-	Str. 114 podrozdział 5.4.5, pkt 4	Polityka RP w zakresie zapobiegania, ograniczania oraz minimalizacji negatywnego wpływu procesu recyklingu statków (również w aspekcie generowanych odpadów) oparta jest na wymogach prawnych określonych w rozporządzeniu PE i Rady (UE) 1257/2013 w sprawie recyklingu statków oraz zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 1013/2006 i dyrektywę 2009/16 WE (Dz. Urz. UE L 330, z 10.12.2013, str. 1). Na poziomie krajowym kwestia recyklingu statków została uregulowana w przepisach ustawy z dnia 16 marca 1995 r. o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki (Dz. U. z 2024 r. poz. 1786) oraz ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Przedmiotowe regulacje mają zastosowanie do większych jednostek pływających (tzn. o pojemności brutto GT większej lub równej 500). W myśl obowiązujących przepisów: na pokładzie nowych statków muszą znajdować się wykazy materiałów niebezpiecznych (takich jak np. azbest, ołów, rtęć) wchodzących w skład konstrukcji statków lub jego wyposażenia; właściciel jednostki poddawanej recyklingowi zobowiązany jest przekazać do zakładu recyklingu statków informacje niezbędne do opracowania tzw. planu recyklingu statków, który określa m.in. rodzaj i ilość niebezpiecznych materiałów i odpadów, które zostaną wytworzone podczas demontażu statków. Dodatkowo w odniesieniu do ww.

Lp.	Nazwa działania	Organ/instytucja wykonująca	Termin realizacji wynikający z Kpgo2022	Nr i pkt tabeli zawartej w Kpgo2022	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
					kategori i jednostek, proces recyklingu może odbywać się jedynie w zakładach figurujących w europejskim wykazie zakładów recyklingów statków (podlegający bieżącej aktualizacji). Ministerstwo Infrastruktury jest obowiązane do przekazywania Komisji Europejskiej w cyklach 3-letnich sprawozdań dot. recyklingu statków, które zawierają dane dot. m.in. wykaz statków, którym wydano świadectwo gotowości do recyklingu statków oraz informacje dot. przypadków nielegalnego recyklingu statków, sankcji i podjętych działań następczych. W 2022 r. zostały wszczęte prace przygotowawcze do wznowienia procedury ratyfikacyjnej Międzynarodowej konwencji o bezpiecznym i ekologicznie racjonalnym recyklingu statków przyjętej w 2009 r. w Hongkongu pod auspicjami Międzynarodowej Organizacji Morskiej, której wejście w życie nastąpi z dniem 26 czerwca 2025 r. Wymogi ww. Konwencji zostały wdrożone do prawa UE w drodze rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1257/2013 ws. recyklingu statków, natomiast decyzją Rady UE 2014/241/UE państwa członkowskie UE posiadające statki pływające lub zarejestrowane pod ich banderą uzyskały zezwolenie na przystąpienie lub ratyfikację ww. Konwencji.

*W wyniku reorganizacji administracji skarbowej - urzędy kontroli skarbowej zostały zlikwidowane, a ich zadania zostały przejęte przez Krajową Administrację Skarbową (KAS). Zgodnie z art. 36 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. 2023 r. poz. 615, z późn. zm.) jednostkami organizacyjnymi KAS są m.in. izby administracji skarbowej, urzędy celno-skarbowe oraz urzędy skarbowe. Zmianie uległ również zakres przedmiotowy kontroli celno-skarbowej, która zastąpiła postępowania kontrolne wykonywane przez urzędy kontroli skarbowej. Zakres kontroli celno-skarbowej przejęty z kontroli skarbowej obejmuje kontrolę przestrzegania przepisów prawa podatkowego.

**Kontynuacja oraz realizacja nowych działań edukacyjnych po 2019 roku.